

Blik op de Ardennen

TOERISME BELGISCH LUXEMBURG

DOSSIER

VISSEN
kan je leren

**De GROENTEKWEEKSTERS
van vandaag**

**TE PAARD in het land
der HEKSEN**

**DURBUY, stad van
BEELDHOUWERS**

Mijn weekendje in de Ardennen

Que du bonheur!*

* 100% genieten

www.Ardennes-Etape.be

EDITO

.....

Wie artikel na artikel in dit nummer leest, ziet het plots. Er is een band tussen alle hoofdrolspelers. De natuurfotograaf, de groentekweekster, de slimme visser... Of ook de beeldhouwer, de ruiter, de man die zijn leven aan zijn geloof wijdt of de vrouw die dol is op carnaval.

Ze koesteren allemaal hetzelfde ideaal, ze willen teruggaan naar de kern.

De tijd nemen om de natuur te observeren. Gewoon nog geraakt worden door de schoonheid en de finesse van een gebaar. De banden met de aarde aantrekken en weer van zelfgekweekt voedsel kunnen eten. Het product en de materie met respect behandelen. Tradities voortzetten. De stilte weer temmen.

Dat zijn de fundamentele waarden en een knowhow die de Ardenners die we ontmoetten, hoog in het vaandel dragen om ze door te geven aan de jongeren.

Is Belgisch Luxemburg dan inspirerend en stimulerend? Zeker weten. Proef er met volle teugen van. Het zal u smaken.

De redactie

regardsdardenne@ftlb.be
abonnement.ra@ftlb.be

Adres van de redactie:

Regards d'Ardenne c/o FTLB
quai de l'Ourthe, 9
B-6980 La Roche-en-Ardenne
regardsdardenne@ftlb.be
Officieel orgaan van de Toeristische
federatie van Belgisch Luxemburg VZW
(FTLB) - Koninklijke maatschappij
Tel.: +32 (0)84 41 10 11
Fax : +32 (0)84 41 04 39
info@luxembourg-tourisme.be

Verantwoordelijk uitgever:

Sabine Vandermeulen
Directeur FTLB - Quai de l'Ourthe, 9
B-6980 La Roche-en-Ardenne
N° ISSN : 2294.4214

Voorzitter: Bernard Moinet

Hoofdredactrice: Anne Segers

regardsdardenne@ftlb.be

Redactiecomité:

Directiecomité van de FTLB

Auteurs:

P. Ghislain, F. Lutgen, F. Lardot, E. Batter,
P. Willems, J. Cornerotte, K. Hazard,
A. Segers, R. Dupont, G. Bissot, A. Quoitin

redactiesecretaris: J. Polet

Lay-out: A. Segers, G. Bissot

Verantwoordelijke voor de advertenties:

Rita Dupont - r.dupont@ftlb.be

Abonnementen service:

Adélaïde Delberghe
abonnement.ra@ftlb.be

Vertaling: Lingua T - FTLB/A.Goris

Oplage: 8.000 exemplaren
gratis, behalve verzendkosten

Druk: IPM Printing - Ganshoren

Blik op de Ardennen draagt zorg voor het
milieu. Het magazine is gedrukt op papier
dat afkomstig is van duurzaam beheerde
bossen (PEFC) en van gecontroleerde en
gecertificeerde loten.

Voor de artikels is enkel hun auteur aansprakelijk. Reproductie, zelfs gedeeltelijk, van artikels en illustraties die in Blik op de Ardennen verschenen, is verboden behoudens voorafgaand akkoord van de redactie.

Met de steun van
de Provincie Luxemburg

Blik op de Ardennen is gratis te verkrijgen in de verschillende toeristische centra van Belgisch Luxemburg.

ONTVANG HET MAGAZINE THUIS

Tegen betaling van de verzendingskosten (voor 4 nummers : 5 €/België - 15€/buitenland) krijg je het magazine elke trimester in de bus.

Laat ons gewoon je volledig adres weten en geef aan welke versie je wilt ontvangen (de Franse of de Nederlandse):

Regards d'Ardenne - FTLB
quai de l'Ourthe, 9
6980 La Roche-en-Ardenne (Belgique)

abonnement.ra@ftlb.be

+32 (0)84 41 10 11

VERVOLLEDIG JE COLLECTIE

Eerder uitgegeven nummers kan je gratis downloaden op onze website

www.luxembourg-tourisme.be

Vragen ? Suggesties ?

regardsdardenne@ftlb.be

BLIJF OP DE HOOGTE EN
BELEEF BELGISCH LUXEMBURG
ELKE DAG

NIEUW!

<http://blik-ardennen.luxembourg-belge.be>

Blik op de Ardennen heeft vanaf nu zijn blog waarop je de vele facetten van Belgisch Luxemburg kunt ontdekken: natuur, gastronomie, wandeltochten, tips voor trips en ongewone escapades ...

En waarom zou je je eigen leuke ervaringen er niet op delen en - op jou beurt - ambassadeur van Belgisch Luxemburg worden ?

www.luxembourg-tourisme.be

Belgisch Luxemburg

www.youtube/user/BelgischLuxemburg

© Foto's covers:

Riveo/Dimitri Crickillon

FTLB/J.Cornierotte, A.Segers, P.Willems

INHOUD

6 MIJN ARDENNEN

Martin Dellicour, beeldenjager, altijd op de uitkijk.

11 ARDENS VAKMANSCHAP

De groentekweeksters van vandaag.

12 Manon Bernier, beroep tuinierster.

14 Pays'Âne, een verhaal van intergenerationele passie.

16 Eco-landbouwcoaching volgens Chantal Van Pevenage.

17 Horecatel, Horecadays, Bip Gourmands: aan tafel!

20 ER EVEN HELEMAAL UIT

Te paard in het land der heksen.

26 BLIK VAN DE JONGEREN

Houtopia, de Kinderwereld.

30 DE ARDENNEN VOOR FIJNPROEVERS

Het ei. Symboliek en culinaire tradities.

34 OP ONTDEKKING IN DE NATUUR

VISSEN KAN JE LEREN

36 Voor **Guy Rousseau** is het overal goed vissen.

38 **Hoe gezond zijn onze rivieren.**

40 **Hengel initiatie** in het provinciedomein van Mirwart.

42 **La Maison de la Pêche** in Habay, een groeiend succes.

44 Basisregels om te **vissen in Belgisch Luxemburg.**

45 **Fishing Trip** aan de Ourthe **met Riveo.**

48 DE ARDENNEN ZONDER GRENZEN

Afspraak op **het Symposium Monumentaal Beeldhouwen** van Durbuy.

55 FEEST IN DE ARDENNEN

Daar is de confetti.

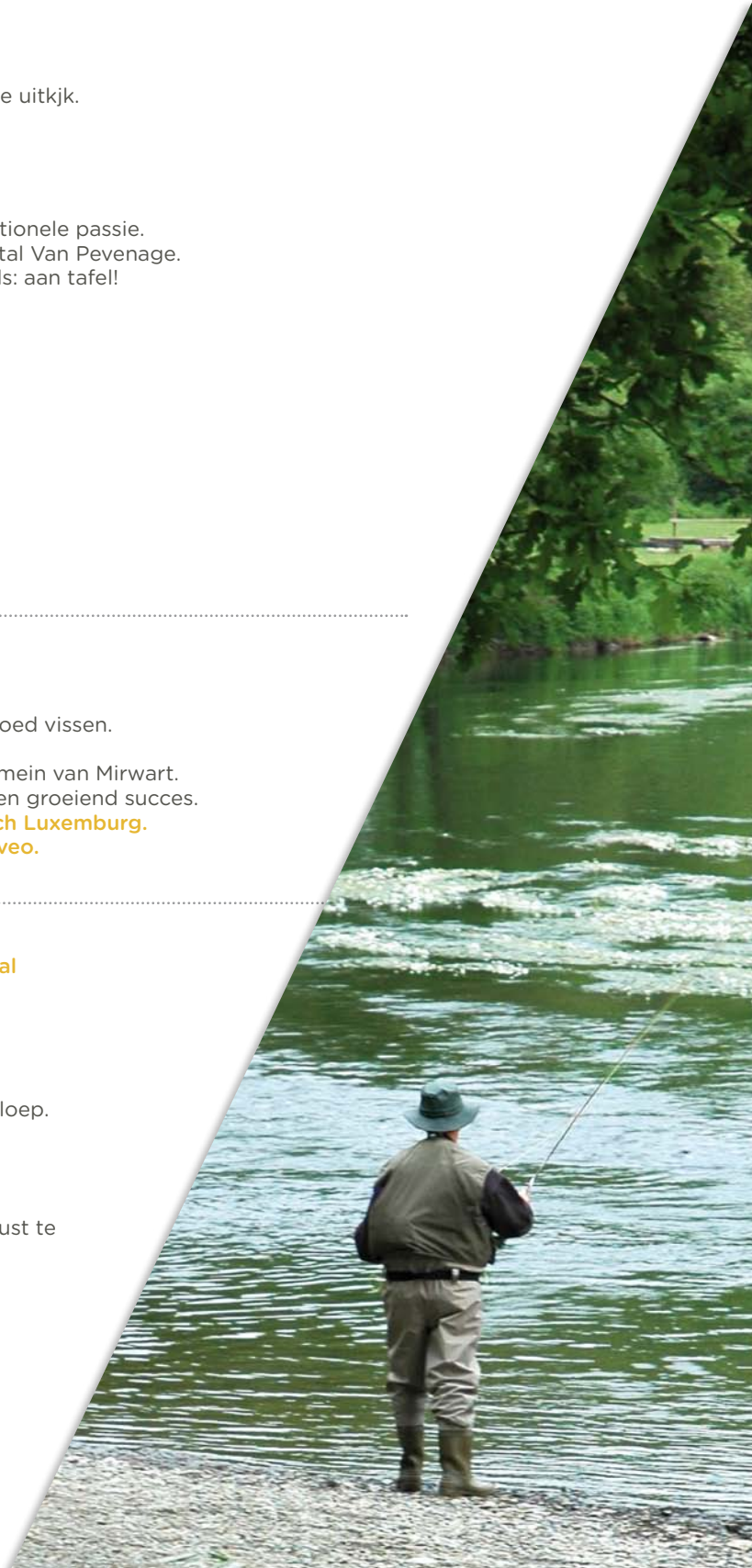
Drie carnavals uit de Ardennen onder de loep.

61 DE ARDENNEN ANDERS

Herbronnen in Hurtebise en Orval.

Twee plekken met een rijk verleden, om rust te vinden.

DOSSIER

Martin DELLICOUR

Fotograaf van de essentie

MIJN ARDENNEN

Tekst: **Anne Segers** en **Kevin Hasard**

Foto's: **Martin Dellicour**

*"Het is kwestie
van weer
de tijd te
nemen om te
observeren."*

© M. d'Oultremont

Een artistieke zoektocht

De passie voor het beeld bracht Martin Dellicour, een jonge talentvolle fotograaf en regisseur, van diepe Ardense valleien tot overweldigende Noorse sneeuwtoppen. Het parcours kan verrassen. Maar wie met zijn werk kennismaakt, voelt meteen de harmonie.

"Ik hou van eerder eenvoudige beelden. In een algemeen monochrome omgeving, zoals sneeuwvlaktes, contrasteert het onderwerp sterk en komt het extra tot zijn recht. Meer is er niet nodig. De foto gaat recht naar de kern."

Uitgezuiverde, intieme beelden, die meer oproepen dan ze echt tonen. *"Ik ben gefascineerd door onderwerpen met een grote suggestieve kracht. Als ik de schaduw van een das fotografeer in het zwakke lichtschijnsel van de nacht, verplaats ik mij in de realiteit van dat nachtdier, zoals we het ons graag voorstellen. In volle daglicht gaat er altijd iets van het mysterie verloren."*

Hier komt zijn creatieve geest goed tot uiting. *"Ik wil een foto maken die een natuurfotografie schetst, maar tegelijk het gevoel aanspreekt. Het is net dat ietsje meer dan een gewone dierenfotografie."* Voor Martin moet het publiek die emotie ook voelen. *"Anders heb ik maar een kwart van de weg afgelegd."*

We zien nog maar de eerste beelden van de film "Gnomes" en we hebben het al door. De regisseur wil ons meetronen naar zijn heel eigen wereld. Het is geen toeval dat de prent onlangs in de prijzen viel op het natuurfilmfestival van Namen.

{ Zolang ik me kan herinneren, ben ik ongelooflijk gefascineerd door het bos, en meer nog die aparte sfeer, dat raadselachtige, die geheimen. Op mijn zevende begon ik aan mijn speurtocht naar het onzichtbare. }

We zijn in Hoursinne, een langgerekt dorpje midden in het Ardennen massief. Niet dat het plaatsje afgesloten is van de beschaving. Of toch? Volgens het verkeersbord staan we in ieder geval aan een doodlopende straat. Na de rijksweg resten nog drie kilometers. De rit door Grande-Hoursinne (!) en de aankomst in Petite-Hoursinne hebben ons overtuigd. Nergenshuizen bestaat wel degelijk.

Hier steekt het kind Martin de grens over naar een wondere wereld. Wegen worden paden, huizenrijen veranderen in bomenlanen, puppy's in speelse vosjes. Het bos trekt hem al van jongs af aan. Het wordt zijn favoriete speelterrein en later zijn uitverkoren omgeving om te fotograferen.

Zo wordt een passie geboren

Het eerste fototoestel dat hij als tiener krijgt, doet hem op een heel andere manier naar het bos kijken, maar het ook voelen en begrijpen. Van zijn wandelingen brengt Martin nu tastbare waarnemingen van de natuur mee. Hij verzamelt talloze getuigenissen van zijn eerste vluchtige ontmoetingen met de wereld in en van het woud. Het is een echte openbaring.

De verhalen van dwaallichten in boomholtes zijn verleden tijd. Hoe wel ... Na vele jaren van volop klikken onderweg² en op vinkenslag liggen, getuigt Martin nog altijd: "Het bos verrast telkens weer, pakt altijd onverwacht uit en dat blijft me verwonderen. Zelfs op plekken die ik door en

"Binnen in mij brandt een vuurtje dat zindert bij het contact met de natuur."

door ken, beleef ik soms nog fantastische momenten. Dat kan gewoon door de ladder te verplaatsen of een ander uitkijkpunt of gewoon een ander tijdstip van de dag te kiezen."

{ Elke wandeling doet mij dingen ontdekken ... }

Het is nochtans niet altijd gemakkelijk. Voor zijn dierenfoto's tracht Martin "een stukje wildleven" te vatten. Om daarin te slagen, wachten hem vele uren van geduldig wachten en kijken. Hij zit wel vrij comfortabel, maar toch kan de tijd erg lang lijken.

"De eerste dertig minuten zijn de zwaarste. Daarna dommel je soms in. Dat gebeurt (lacht), of je went eraan. Je geest blijft wel werken. Na een

zekere tijd raak je afgeleid en ga je de dingen rondom anders zien. De geluiden, de geuren, alle zintuigen worden wakker. Dan kom je in een andere dimensie."

{ ... gewoon op de eerste rij zitten voor het schouwspel van het leven. }

{ De jaren gaan voorbij. De tijd staat niet stil, maar mijn gedrevenheid om mijn droombeelden na te jagen, wordt nooit afgeremd ... }

En dat is al wat wij hem wensen.

www.martindellicour.be

Urenlang kan er niets gebeuren. Soms leveren de uitstapjes zelfs helemaal niets op. Maar plots wordt dat allemaal beloond. Dat moment, hoe vluchtig ook, dat je samen met het gegeerde dier deelt, is erg intens. "Het zijn uitzonderlijke ontmoetingen" die alle moeilijkheden meteen doen vergeten. De magie werkt ... nog maar eens.

¹ Het filmpje 'Gnomes', een heuse lofzang op de natuur, won in oktober de Grote Prijs op het 20ste Festival Nature Namur. U kunt het bekijken op de website van de auteur. De zinnen tussen { ... } komen uit de film, in vrije vertaling.

² De fotograaf die verborgen fotografeert, blijft ter plaatse op de uitkijk zitten (of soms liggen), terwijl hij bij het wandelfotograferen (billebaude in het Frans) onderweg fotografeert wat plots opduikt.

MIJN ARDENNEN

De ongerepte Ardennen in 24 beelden/seconde

Martin Dellicour voelt de nood om te getuigen over deze wereld die hem omringt en wil een persoonlijk spoor achterlaten. "Ik heb mij al snel afgevraagd wat mijn werk uiteindelijk tot doel had." Zijn foto's leveren er al veel toe bij maar hij gaat verder en maakt nu ook natuurfilmpjes. Gesterkt door het succes van zijn eerste fictiefilm 'Gnomes' startte Martin een groot project voor een webdocumentaire met de titel 'L'Ardenne sauvage'.

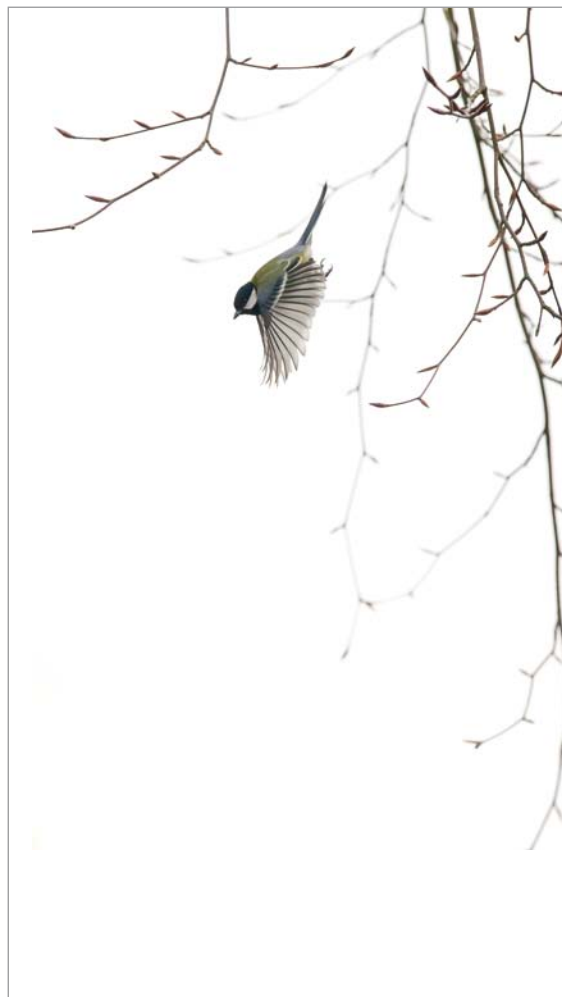
"Wat ik zo boeiend vind aan de Ardennen is dat er nog altijd echt ongerepte hoekjes te vinden zijn, waar de natuur nog helemaal kan zijn wat ze

is. Ik zou deze plekjes graag tonen aan andere even geboeide blikken. Dan zal iedereen op zijn manier getuigen van de bijzondere relatie die hij of zij heeft met een plek die hij of zij gekozen heeft."

Trouw aan zichzelf is Martin niet van plan om dierendocumentaires te gaan maken. Hij zoekt contact met mensen met een kunstzinnig gevoel (fotograaf, musicus, schrijver ...) en wil aanleunen bij de gevoelsbeleving. En dan is het bos een onuitputtelijke bron van inspiratie.

In het najaar van 2015 zal het publiek al een eerste film kunnen zien. Tot dan is de hele evolutie van het project te volgen op de specifieke website.

www.ardennesauvage.be

Blik op hun Ardennen

Verliefd op de Ardennen?

"Absoluut. Ik ben zeer verknocht aan mijn stukje paradijs. Ik heb veel gereisd, naar prachtige streken met indrukwekkende landschappen, maar de Ardennen zijn erg afwisselend en dat maakt ze zo boeiend. Daarbij blaken de mensen in onze contreien nog echt van levenslust."

Hoe zou jij de Ardenner omschrijven?

"Hij laat zich niet zomaar kennen. Je moet er de tijd voor nemen. Je krijgt pas zijn vertrouwen als hij voelt dat de relatie oprecht is. En net zoals het Ardense grondgebied zelf is hij eerder discreet. Communicatie is zijn sterkste kant niet. We hebben fantastische ambachtsmensen en plaatselijke producenten van hoge kwaliteit, maar ze hebben de neiging om stilletjes in hun hoekje te blijven werken."

Kan je drie niet te missen locaties noemen?

"Dat is moeilijk, er zijn er zoveel. Ik zou zeggen ... het bos van 'Les Epioux' aan de Semois. Dat is een heel bijzondere rivier. Omdat hij hier en daar kronkelt, oogt het landschap rondom gecontrasteerd. Hij is bedaarder dan andere waterlopen, er gaat een zekere rust van uit. De Ourthe is wilder. Wie even weg wil van de wereld, gaat gewoon naar de Hérou. En iets verder denk ik aan het 'plateau des Tailles', het dak van België met zeer specifieke landschappen, fauna en flora."

De groentekweeksters van vandaag

Oud vakmanschap voor
moderne projecten

Bent u het beu om te twijfelen aan de herkomst van supermarktproducten? Dat waren Manon, Margot en Chantal ook! Hun werk is hun passie. Dag na dag trachten deze drie dames ons weer te doen aanknopen bij productie- en consumptiewijzen die zowel voor ons als voor onze bodem gezonder zijn.

Manon vestigde zich in het noorden van de provincie. De jongedame bruist van energie en besloot onlangs om groenten te verbouwen. Ze haalde intussen haar eerste oogst binnen en de ervaring is meer dan positief.

Het begon allemaal in Québec

“Na mijn studies sociale ecologie in Brussel vertrok ik voor zes maanden naar Canada. Daar volgde ik een aantal themastages (groenten, kruiden, geneeskundige planten, enzovoort) in familiale hoeves op mensenmaat. Als de mensen er daar van konden leven, waarom dan niet in België, vroeg ik me af. Toen ik terugkwam, mocht ik het huis

en het grote terrein van mijn grootouders in Vaux-Chavanne gebruiken, wat mij helemaal over de streep trok. Ik zou groenten gaan kweken!”

Elke dag bijleren

“Tuinen boeien mij al van kindsbeen af. Mijn moeder was thuis in tuinieren en ik leerde veel van haar. Maar ik besliste om mijn kennis uit te diepen en ging biologische landbouw studeren in Gembloers. Daarnaast volgde ik een aantal andere stages (hoeve van Wellin, MAFA ...). Ik wil kunnen leven van de voedingswaren die ik produceer. Dat vraagt veel inspanning en werk en natuurlijk ont-snap ik niet helemaal aan de

Als de tuin gelukkig maakt

supermarkt. Ik kan rekenen op de hulp van mijn partner Xavier, die zich met het ‘technische’ aspect bezighoudt, en ook op mijn familie, vrienden en bureu. Zij komen mee wieden, zaaien en oogsten. We hebben trouwens met andere jonge en minder jonge groentebouwers uit de streek (Bastena-ken, Fisenne, Jenneret...) een netwerk uitgebouwd dat we ‘Ardenne Paysanne’ noemden. We beogen daarmee eerder samenwerking dan concurrentie. We leggen de klemtoon op communicatie en het delen van onze waarden. Als we de krachten bundelen, hebben we meer gewicht.”

een netwerk uitgebouwd dat we ‘Ardenne Paysanne’ noemden. We beogen daarmee eerder samenwerking dan concurrentie. We leggen de klemtoon op communicatie en het delen van onze waarden. Als we de krachten bundelen, hebben we meer gewicht.”

ARDENS VAKMANSCHAP

Een voltijdse job

"Ik heb dit jaar mijn eerste productie geoogst en ik kon vijftien manden samenstellen voor kennissen, vooral uit het Luikse. Planten en oogsten gebeurde met de hand of met een paard. Van juli tot oktober kregen de kopers één keer per week zes of zeven verschillende groenten thuis (sla, wortel, pompoen, courgette, tomaat,...). Ik heb wat bewaard voor mensen uit het dorp en voorbijgangers die de producten kunnen kiezen die ze willen. Het gaat zowel om oudere mensen die de smaak van vroeger terugvinden als om mama's die belang hechten aan goede

voeding of mensen met een passie voor groenten die in volle grond worden gekweekt en rijp worden geplukt! Ik hoop dat ik later ook aan scholen en kantoren kan leveren. En ik ben van plan om het potentieel van het huis te gebruiken voor andere projecten. Ik heb sinds enkele maanden schapen en ik volgde een cursus wol weven. Ik droom ervan om zelfgebreide truien te dragen! Onlangs heb ik aardbei-, frambozenstruiken en appelbomen geplant om mijn aanbod te diversifiëren. Misschien dat ik mijn fruit ooit ga verwerken in bijvoorbeeld jam."

Ideeën genoeg bij Manon!

Vaux-Chavanne – C1

MANON BERNIER

Bas-Và, 8
B-6960 Vaux-Chavanne (Manhay)
manouch77@hotmail.com

In Mierchamps kan je soms de geiten van ver horen blaten. Maar waar verbergen ze zich? In de schilderachtige en typische Ardense hoeve van Margot en haar vader Bernard.

"Toen ik de hoeve meer dan 30 jaar geleden overnam, moest ik bijna van nul beginnen", herinnert de man des huizes zich. "Ik ben agroom van opleiding en wou altijd al een kudde melkgeiten beheren om mijn eigen kaas te maken en geleidelijk zelfbedruipend te worden voor mijn voeding. Ik was al enigszins vertrouwd met de technieken van de biologische voeding. Deze hoeve in Mierchamps stond leeg en was vervallen. Ik heb alles van a tot z moeten opbouwen. Het moeilijkste was de nodige grond te vinden voor de teelten die

ik wou. Ik kom uit Henegouwen, maar ben Ardenner van afkomst via mijn grootouders. Het leek mij logisch om de aarde te bewerken en gezond te eten."

Margot neemt de fakkel over

"Ik was natuurlijk altijd al in contact met onze geiten", neemt Margot over. "In tegenstelling tot mijn grote zussen wou ik er mijn beroep van maken. Daarom ging ik een landbouwcursus volgen in La Reid. Daarna nam ik nog lessen in kaasmaken, dierlijke trekkracht, enzovoort. Ik ben daar echt in geboren! Ik doe dit nu al vier jaar voltijds en blijf maar nieuwe ideeën vinden en toepassen."

Vader en dochter, allebei dol op geiten en groenten

Diversifiëren ...

“Geiten houden is en blijft de hoofdactiviteit van de hoeve. Al zowat 15 jaar verkopen wij onze productie in een winkeltje (verse, gerijpte kaas, kazen met tuinkruiden, houtskool ...). In 2010 beslisten mijn vader en ik om groenten te verbouwen, kwestie van zo ons aanbod uit te breiden. We boden onze groenten al aan, maar we wilden onze exploitatieoppervlakte vergroten. Vandaag nemen onze moestuinen bijna 30 are in, die bewerkt worden door onze ezel! We hebben ook zopas een kleine boomgaard met hoogstammige bomen aangelegd (pruimen, kersen, peren, ...), die binnenkort letterlijk hun vruchten zullen dragen. Ons verkooppunt heeft dus een gevarieerder aanbod (tomaat, pompoen, ui, biet, honing) en we hebben vaste openingsuren bepaald.”

...en communicatie 2.0

Werken zoals vroeger, wil niet zeggen zonder gebruik te maken van de huidige technologieën. Margot is een jonge vrouw die op grote schaal de sociale media benut om haar werk en producten bekend te maken. Bovendien ontmoeten

de jonge tuinbouwers elkaar op fora om links en tips uit te wisselen zoals in echte netwerken. Margot gebruikt ook Facebook en e-mailing om haar oogst van de week voor te stellen. Ze ziet het aantal hits en aanvragen zienderogen stijgen.

“Sommige klanten komen wat ze nodig hebben rechtstreeks bij ons halen. Als dat op langere termijn toeneemt, zal ik meer tijd hebben om ander werk te doen. We zouden bijvoorbeeld ook producten kunnen geven in ruil voor enkele diensten op de hoeve.”

Klanten van alle kanten

“We waren de eerste in de streek die op de biotoer gingen, maar kregen al heel wat gezelschap”, vertelt Margot. “Mensen willen meer en meer ‘lokaal’ consumeren. Ze worden bekoord door de verse groenten en zoeken kwaliteit en smaak. Ze gaan ook bewuster consumeren. Onze klanten zijn trouw en komen ofwel naar de markten waar we staan of naar de hoeve zelf. Het zijn meestal inwoners uit de streek, toeristen in de zomer, groepen of jonge gezinnen.”

Iedereen welkom

“We ontvangen alsmaar meer mensen, stagiairs, particulieren of scholen. Veel volwassenen vragen mij advies voor een geslaagde moestuin en komen soms zelfs een handje helpen. Ik wil mijn passie ook graag doorgeven. Daarom zou ik meer tijd willen besteden aan het onthaal van scholieren. Helaas telt een dag maar 24 uren!”

Mierchamps – C2

CHÈVRERIE DU MOULIN DU WEZ / PAYZ'ÂNE

Bernard & Margot Moreau
Moulin du Wez, 14
B-6980 Mierchamps
(La Roche-en-Ardenne)
+32 (0)84 41 19 59
+32 (0)474 84 98 56
www.payzane.blogspot.be

Vorming en coaching door de seizoenen heen

Chantal is al bijna 30 jaar echt gefascineerd door de natuur en alles wat zich afspeelt in haar grote moestuin, die ze dan ook met de grootste aandacht verzorgt. Zodanig zelfs dat ze, op aandringen van haar vrienden, besliste om zelf een opleiding in agro-ecologie te geven.

Een aangeboren zin voor de natuur

"Ik ben natuurgids van beroep. Mijn passie voor planten en wat we ermee kunnen doen, is dus normaal. Maar ook mensen boeien mij erg (sociale opleiding). Dat komt allemaal samen in mijn projecten, zowel vroeger als nu. Toen ik hier meer dan 30 jaar geleden uit Brussel aankwam, wou ik mijn kinderen als het ware

grootbrengen in openlucht, met een moestuin en een hoenderhof. Omdat we een groot huis hadden, konden we in 1997 onze eerste vakantiewoning openen. Enkele jaren later, in 2005 en in 2008, kwamen er nog twee bij (met de keurmerken Panda en Groene Sleutel).

Ik steun al lang de producenten uit de regio. In 2007 heb ik met andere liefhebbers een aankoopgroepje gevormd. Het magazijn ligt naast mijn woning en we werken met bestelbonnen. Onlangs ben ik lid geworden van de groep Colibri Famenne, een beweging van burgers die de banden aantrekt tussen lokale producenten en consumenten die oren hebben naar de ecologische waarden.

Ik broed nu al meer dan een jaar op het idee van

een nieuwe stage met het oog op voedselautonomie. Ik ben erg kritisch ten opzichte van de grote multinationals en ik vind het echt essentieel om individuele mensen de kans te geven om weer aan te knopen met de oude werkwijzen van de grootouders."

Voor wie? Hoe? Welke competenties?

Deze opleiding van een jaar (van februari tot oktober) staat open voor al wie, beginners of niet, een tuin wil aanleggen (ruggen, bedden) of wil perfectioneren. Het is ook de bedoeling om andere competenties verder te ontwikkelen, zoals eetbare wilde planten herkennen en bereiden (in de lente) en verschillende bewaartechnieken leren, zoals

drogen of lactofermentatie (einde zomer). Aan deze drie onderwerpen worden elf dagen gewijd. De groep zal uit een tiental mensen bestaan en Chantal wil met alle gegadigden eerst praten om te peilen naar hun verwachtingen.

"Het bijzondere aan deze stage is dat elke tuin door het collectief zal aangelegd of verbeterd worden, om zo een echte synergie tussen elkaar te smeden. Het is duidelijk de bedoeling om te werken in symbiose met de aarde en haar elementen."

Gevarieerde contacten

"Zonder het zelf te beseffen, gaf ik al veel advies, ofwel aan mijn gasten (voor de vakantiewoning, milieuvriendelijk

consumenten), of aan kennissen, vaak jonge gezinnen. De leden van vzw's en ngo's komen hier werken en ik onthaal geregeld scholen voor bezinningsdagen rond het thema "twee en een halve dag als 'consum-acteur'. De leerlingen leren een moestuin beheren, ontmoeten mensen die er iets van afweten en producenten. Ik heb nog andere ideeën, maar die moeten nog rijpen. Ik zou bijvoorbeeld joerts in de tuin willen plaatsen. Kortom, dit zal voor mij altijd een plek voor herbronning zijn, die mij veel energie geeft! "

Ambly - B2

CHANTAL VAN PEVENAGE
Gite Amandine
rue Principale, 5
B-6953 Ambly (Nassogne)
+32 (0)84 22 35 55
chantal@giteamandine.be
www.giteamandine.be

Producten van **bij ons**, bereid door **grote chefs!**

Onze tomaten, onze courgetten en onze aardappelen zijn meer dan gewone groenten! In de handen van de meest ervaren keukenprinsen en -prinsessen veranderen ze als bij toverslag in heerlijk en ook nog eens oogstrelend lekkers.

In Belgisch Luxemburg, het land van de smaken, worden in de lente twee evenementen georganiseerd die fijnproevers de kans bieden om virtuozen van het fornuis en hun culinaire kunst te ontdekken.

Wij zullen er zijn!

➔ Horecatel, bijna een halve eeuw smaak

Van 8 tot 11 maart 2015, zal de expohal van Marche-en-Famenne (WEX) de lekkerste geuren verspreiden. De vertegenwoordigers van de Horeca, collectiviteiten en de gastronomie zijn er dan weer samen voor de 49ste Horecatel Beurs.

Het wordt ook dit jaar vast een voltreffer. Het evenement geldt dan ook als referentiebeurs waar alsmaar meer beroeps, restaurateurs, studenten van hotelscholen zij aan zij met de 'gewone' bezoekers komen speuren naar onze streekproducten, de nieuwste tafeltrends, nieuwe smaken en de beste uitrusting. De gastronomie viert hoogtij in een apart paleis waar de chefs, hun leveranciers en culinaire demonstraties van de bovenste plank alle aandacht krijgen. Er worden ook wedstrijden georganiseerd met prijzen voor de beste talenten, maar ook voor vernieuwende producten, zowel food als non-food (Innovatieprijs). **Op dinsdag 10 maart** trekt Belgisch Luxemburg, en meer bepaald zijn brouwers, de banden aan met Wallonië. Jean-Luc Bodeux, expert ter zake, zal de bieren van de provincie toelichten en naar waarde doen schatten. Daarna zullen een aantal chefs streekgerechten bereiden met een Luxemburgs bier. Om af te sluiten, worden de laureaten van de wedstrijd "Best belgian beer of wallonia" aan het publiek voorgesteld.

www.horecatel.be

➔ De Horecadays verwennen de smaakpapillen

Ook dit jaar zullen tal van zaken (150 in 2014) hun klanten verwennen in het kader van dit initiatief dat **van 20 tot 22 maart** loopt. Het wordt weer genieten met een gratis aperitief, fles of menu, kortingen, verrassingen, nieuwigheden, speciale gerechten ...

Restaurants, tavernes, brasseries, frituurzaken, bistro's,... vergasten de plaatselijke bewoners en toeristen op gezellige momenten.

www.horecadays.be

➔ De Bib Gourmand belooft onze tafels!

De Bib Gourmand zouden we het broertje van de Guide Michelin kunnen noemen. Deze gids rangschikt de restaurants op basis van de verhouding tussen prijs en kwaliteit. Het gaat om zaken die een driegangenmenu aanbieden (voorgerecht, hoofdschotel en dessert) voor minder dan 37€. Niets beters om een prima culinair moment te beleven zonder een al te grote aanslag op de beurs!

De nieuwe versie die begin november 2014 uitkwam, belicht zowat 285 zaken, waarvan 14 nieuwe in Wallonië. Meer dan de helft daarvan (8) is Luxemburgs. Dat bewijst de kwaliteit van onze ambachtelijke gastronomie. De kookstijlen lopen uiteen, van streekgerechten tot regionale specialiteiten.

Welkom dus bij **La Chambre d'Amis** in Barvaux-sur-Ourthe, **Le Bistrot des Saveurs** in Houffalize, **Le Baragou** in Marche-en-Famenne, **Vertige des Saveurs** in Martelange, **Le Barathym** in Nassogne, **L'Auberge de la Fermette** in Rochehaut, **L'Hostellerie Sainte-Cécile** in Sainte-Cécile en **L'Ancien Hôpital** in Saint-Hubert.

Een aantal zaken hadden al een Bib Gourmand en wisten hun vermelding te behouden, zoals **Le Charme de la Semois** in Alle, **Le Wagon Léo** in Bastogne, **L'Hôtel des Ardennes** in Corbion, **Le Moulin de Daverdisse** in Daverdisse, **La Brasserie Fred** en **Le Clos des Récollets** in Durbuy, **Le Val d'Hébron** in Hébronval, **La Roseaie** in Lacuisine, **L'Auberge du Grandgousier** in Mirwart en **L'Empreinte du Temps** in Torgny.

Laat u dus zeker bekoren door één of zelfs meer van deze onderscheiden adressen!

nl.viamichelin.be/web.Restaurants.be

Ontdek

buiten de geijkte padjes, het Land van Saint-Hubert

U bent liefhebber van frisse lucht, kalmte en puur natuur? Gek op geschiedenis en cultuur? U wilde graag wat plezierigs doen?

Met «Ardenne Plaisir» ontdekt u deze mysterieuze regio met de glimlach!

Van een wandeling met gids tot een volledige dag op maat samengesteld voor uw groep, alles kan. Uw gids loodst u doorheen deze avontuurlijk streek, deze regio van legendes, zonder daarbij de sappige anekdotes te vergeten. Laat u verleiden tot een unieke ervaring-boven-dien zonder wat dan ook van organisatorische rompslomp te hebben!

.....

Richard Mignolet

Tel. : +32 (0)498/57.37.08

Mail : info@ardenneplaisir.be

www.ardenneplaisir.be

Te **PAARD** in het land
der *heksen*

ER EVEN HELEMAAL UIT

Tekst: Rita Dupont en Pascal Willems
Foto's: Pascal Willems

In het noordoosten van de provincie leven nog tal van legendes. De Salm-regio is een streek van dichte bossen en diepe valleien, de favoriete omgeving van heksen dus. Deze staan niet allemaal goed aangeschreven, maar er is meer nodig om koene ruiters en hun ros af te schrikken. In Mont-le-Soie zijn een hele reeks routes voor ze uitgestippeld, midden in een domein van 50 ha. Daar leggen geleerde mensen zich toe op de gezondheid en het doorgronden van het paard.

Het Domein van Mont-le-Soie is in de eerste plaats een universitair centrum dat onderzoek verricht naar alles wat met het paard te maken heeft. Zowat acht jaar geleden bracht directeur Pierre Arnould een nieuwe dynamiek in dit uitgestrekte domein op de hoogtes van Grand-Halleux en Petit-Thier. Hij zet zich al geruime tijd in voor de Federaties van de Endurancecommissie, die hem na aan het hart ligt. Zijn dochter en zijn levenspartner zijn uitstekende amazones die tot de hoogste competitie-regio's

opklommen. In het eerste weekend van mei organiseert hij een nationaal en internationaal concours in de bossen rond de site van Mont-le-Soie.

Voor de ruiters werden niet minder dan 160 km toeristische routes aangelegd. Ze waren eerst enkel bedoeld voor endurancewedstrijden en opgedeeld in lussen. Maar om ze niet elk jaar opnieuw te moeten afbakenen, bleef de bewegwijzering staan. Er is keuze tussen zes lussen van 20 tot 40 km. Ze zijn voornamelijk bestemd

voor ruiters en gespannen, maar vallen evengoed in de smaak van mountainbikers en trekkers.

Zadels en bitten om te testen

Het centrum van Mont-le-Soie heeft nog meer origineels in petto. Het biedt ruiters de mogelijkheid om tijdens hun trektochten zadels en bitten uit te testen. Ze kunnen kiezen uit meer dan 50 zadels en 100 bitten.

Het beheer van hengsten

Mont-le-Soie is ook een onderzoekscentrum dat verbonden is aan de Universiteit van Luik en een domein dat zich toelegt op het beheer van hengsten: zaad inzamelen, invriezen, sperma bewaren, verzendingen, sanitair beheer, inseminaties ... Dit centrum werkt ook op osteochondritis dissecans, osteoartrose en atypische myopathie bij paarden.

Mont-le-Soie • D1

DOMAINE DE MONT-LE-SOIE

Mont-le-Soie, 1 - B-6698 Vielsalm
+32 (0)80 21 65 56
info@montlesoie.be
www.linalux-montlesoie.com

De rode lus

De tocht van 40 km, die met een rood hoefijzer aangeduid is, loopt over veen-, steen- en rotswegen en kan in zowat zes en een half uur afgelegd worden.

Het vertrekpunt ligt 515 meter hoog in het **Domein van Mont-le-Soie**. Het totale hoogteverschil bedraagt 830 meter, van het hoogste punt op 550 meter tot het laagste op 310 meter.

De landschappen bestaan vooral uit bossen en wegen die met loof- en harsbomen omzoomd zijn. Tegelijk

biedt de lus prachtige uitzichten op piepkleine dorpen zoals **Petit-Thier** en **Ville-du-Bois**, om er maar twee te noemen. Hier bleven de typische huizen van de streek nog bewaard.

De rode wegwijzers op enkele kilometers van die dorpen voeren naar een indrukwekkend uitzichtpunt in het zogeheten '**Trou Leroux**'. We zijn nu halfweg. Het uitgelezen moment om even af te stappen voor een hapje in het afgelegen dorpje **Ennal**, dat bekend is voor zijn museum rond de beroemde Slag om de Ardennen. In

deze landelijke regio blijft de veeteelt belangrijk, en dan vooral – toch wel verrassend – van het runderras **Salers**. Het vlees van deze roodbruine runderen kan in Ennal rechtstreeks bij de producent worden geproefd in 'Le Cabanon'. Even verder begint het tweede stuk van de rode route, dat tot diep in het groot bosmassief van het Land van Salm dringt. Opgelet, wie plots zin krijgt in bosbessen, moet goed uitkijken, want het spook van **Gustine Maka** zou wel eens kunnen opduiken ...

ER EVEN HELEMAAL UIT

De legende van **GUSTINE, MAKRA**

Op een dag beslissen de jonge Gengoux en zijn vrienden om bessen te gaan plukken in het bos van Bonalfat in Vielsalm. Helaas waren de mooie paarse vruchten erg schaars en bijna onmogelijk te vinden. Wellicht was de winter te hard en liet de vorst te lang op zich wachten. Hoe dan ook, toen het stilaan laat werd, keerden de jonge vrienden terug naar het dorp. Onderweg verscheen plots 'iets' dat veel weg had van een mens. Het was Gustine Maka, een oud vrouwtje uit de buurt dat naar verluidt aan hekserij deed. Zij droeg een mand vol bosbessen. Ze monsterde de jongelui en bood ze aan om van de vruchten in haar mand te proeven. Zonder nadenken verslonden ze letterlijk het lekkere fruit. Maar Gustine Maka had ze behekst. Gengoux en zijn vrienden veranderden ter plekke in 'makrallen'. Plots gingen er zeven heksen aan het dansen en tollen, terwijl de Salm-vallei begon te beven ...

Roadbook

Slapen / eten

Le Cabanon

B-6698 Ennal
www.ennal.be/leCabanon.php

Les Contes de Salme

B-6690 Vielsalm
www.contesdesalme.be

... ook voor uw paard

Hôtel Aux Massotais

B-6690 Bihain
www.auxmassotais.com

Willow Springs Way Station

B-6673 Cherain
www.willowsprings.be

La Cense aux Hirondelles

Elevage de Rocky Mountain Horses
B-6690 Bihain
www.lacense.be

Bezienswaardigheden

Musée de la bataille de Salm et du Saillant

B-6698 Ennal
www.musee-ennal.com

La Ferme de la Planche

B-6670 Montleban
www.fermedelaplanche.be

Niet te missen

De Makrallen van de Salm-vallei en het Blauwbessenfeest

In Vielsalm, elk jaar op 20 en 21 juli.
www.macralles.be

© FTLB/L'Aprosio

De man die 'paards' spreekt

Vielsalm is een plek waar paarden zich lekker voelen. Bijvoorbeeld bij Didier Kempter en zijn 'Horsemanship', in het mooie dorpje La Comté op een korte galop van Salmchâteau. Didier volgde les in de Verenigde Staten en hanteert nieuwe opvoedings- en trainingsmethodes voor zijn eigen paarden en de dieren die hem worden toevertrouwd.

Het is heel eenvoudig. Didier begrijpt de dieren en geeft ze zijn kennis door. Met andere woorden, hij spreekt de

paardentaal. Verwonderlijk is dat niet, want zowat zijn hele leven stond in het teken van de edelste verovering van de mens.

Hij leert paardrijden op zijn twaalfde. Op 15 neemt hij deel aan tal van jumping- en dressuurwedstrijden. In 2003 volgt hij een opleiding ethologie of gedragsbiologie. In die acht maanden stelt hij zijn aanpak en methodes om paarden op te leiden volledig in vraag.

In 2005 gaat hij les volgen bij John Lyons in de Verenigde Staten, de man die in het ruitermilieu beschouwd wordt als 'The Most Trusted Horseman of the USA'. Zeven maanden later heeft Didier zijn diploma 'Certified

John & Josh Lyons Trainer' op zak. Hij behaalt tegelijk ook een brevet van lesgever bij de 'Fédération équestre française' (BFEE niveau 3***), de Franse ruitersportfederatie.

Eind 2013 legt hij in zijn geliefde Land van de Salm de laatste hand aan de bouw van stallen die hij 'Equi Harmony Stables' doopt. Sindsdien onderwijst hij er zijn kunst, voor het optimaal welzijn van ruiter en paard.

Of zoals hij zelf zegt: *"Ik probeer mijn kennis ten dienste te stellen van de internationale paardensport. Ik heb trouwens meegewerkt aan stages tot in Colombia. Ik bereid het paard voor om in alle disciplines bereden te*

Wij zullen er zijn!

Een beurs voor de paardensport op 4, 5 en 6 april 2015

Wallonie Expo (WEX) in MARCHE-EN-FAMENNE

Wallonie Equestre Event: de belangrijkste ruitersportbeurs in België en een totaalevenement dat bezoekers de kans geeft om alles en nog meer te weten te komen over de wereld van het paard. De beurs belicht talloze ruitersdisciplines en biedt een ruime keuze aan producten en diensten, zowel voor liefhebbers als voor beroeps.

www.wallonie-equestre-event.be

worden, naargelang het doel dat de eigenaar voor ogen heeft. Ik werk altijd met het grootste respect voor het paard. Ze noemen mij een fluisteraar. Ik ben rustig en praat altijd zacht tegen het paard. Dat is volgens mij de ideale methode om tot een uitstekende relatie tussen ruiter en paard te komen. Ik gebruik ook lichaamstaal. Ik geef mijn opleiding in vrije training, met grondwerk, bereden... In het algemeen vraagt het twee weken tot een maand om een paard op te leiden. De ruiter zelf moet daar altijd bij betrokken worden, daar hangt het succes echt van af."

Hij krijgt steeds meer erkenning voor zijn methodes. Tien jaar geleden kwamen mensen meestal met probleempaarden bij hem aankloppen. Vandaag komen de mensen vooral om problemen te vermijden. Als dat geen onmiskenbaar bewijs is van zijn efficiëntie!

La Comté • D1

EQUI HARMONY STABLES

La Comté, 13 - B-6690 Vielsalm
+32 (0)495 43 33 19
equiharmony@skynet.be
www.didierkempter.be

Maar
ook
de
vrouw
die ...

Een boogscheut verder past ook Lenie Krijgsman deze methode toe. Paarden zijn haar grote passie. Volgens haar geeft het contact met het paard en zijn lichaamstaal een betere kijk op non-verbale communicatie. Dat is dan ook wat de deelnemers leren tijdens de teambuildingworkshops die ze geeft.

Een paard reageert onmiddellijk op het gedrag en de energie van de deelnemers. Mousny huisvest paarden die opgeleid zijn in deze praktijken, met een loop- en een longeerpiste en trek-routes. Lenie onthaalt er evengoed bedreven ruiters als beginners die de taal van het paard willen leren. Deze methode wordt dan in de praktijk gebracht tijdens tochten langs de Ourthe.

"Door het contact met de paarden en in korte tijd gaan we veel dieper dan met een coach of een therapeut. Het is een verrassende vaststelling hoe sterk het paard, zonder enige eigen agenda of bijgedachte, de deelnemers kan aanvoelen. Deze ervaring is even vernieuwend als onthullend."

Mierchamps • D2

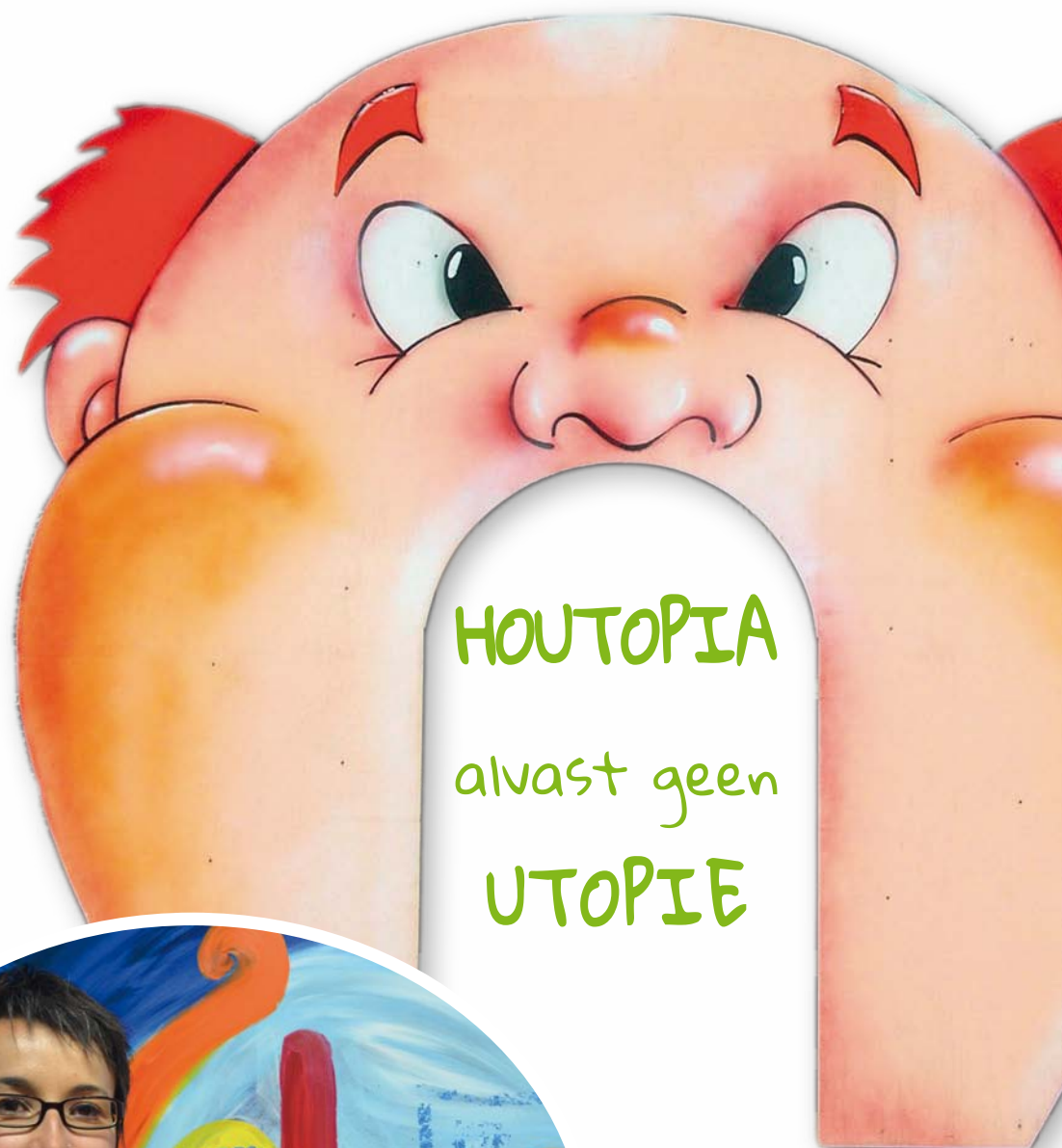
BRANDSPORT ADVENTURE & TEAMBUILDING

Mierchamps, 15
B-6980 La Roche-en-Ardenne
+32 (0)475 69 59 41
lenie@brandsport.be
www.brandsport.be

BLIK VAN DE JONGEREN

Tekst: Kevin Hazard

Als de weekends zo koud worden dat niemand de neus nog buiten wil steken, is het zoeken naar leuke activiteiten voor kinderen. Dan is een plek waar de jeugd zich niet alleen buiten, maar ook binnen kan amuseren meer dan welkom. Houtopia in Houffalize bijvoorbeeld. Daar kunnen kinderen al spelend zelfs nog iets bijleren over de wereld rondom. Ze gaan er op ontdekking met al hun zintuigen.

Delphine Didriche, directrice van Houtopia, vertelt er ons meer over.

Delphine is afkomstig van Wellin. Na haar studies filosofie werkt ze mee aan een toeristisch project in het zuiden van Frankrijk. In 2008 komt ze aan het roer van Houtopia. Wat ze voor ogen heeft? Dat kinderen hier allerlei zintuiglijke ervaringen kunnen opdoen. *"We zitten momenteel volop in een periode van veranderingen.*

Houtopia is globaal toegespitst op de 3- tot 12-jarigen. Natuurlijk komen ze hier vooral spelen, maar we willen ze ook dingen bijbrengen, maken dat de kinderen hun wereld en tegelijk zichzelf beter begrijpen.

We zetten ze aan om al hun zintuigen te gebruiken. We willen jongeren in twee uurtjes tijd meer bewust maken van hun lichaam, van wat ze voelen. Onze werkwijze noemen wij 'sensori-eel interactief'. Op deze manier beleven ze niet alleen iets, ze onthouden ook de boodschappen beter. Er wordt een filmpje afgespeeld tegen het plafond, waar de kinderen liggend naar kijken. Omdat het zo ongewoon is, zal het beter doordringen en blijven hangen."

De keuze voor Houffalize

Het was geen toeval dat de keuze in 1996 op Houffalize viel om een dergelijke activiteit uit te bouwen. "De toenmalige burgemeester José Lutgen wou met een toeristische trekpleister nieuw leven blazen in zijn stad. In die tijd had Houffalize geen erfgoed om mee uit te pakken, in tegenstelling tot La Roche-en-Ardenne, Bouillon, Bastenaken ... Het was dus van nul beginnen. Wel was Houffalize in 44-45 een martelaarstad. Veel kinderen lieten er het leven. Net als Bastenaken wilden wij putten uit het verleden, maar met de blik op de toekomst. Dat was het basisidee voor Houtopia, een plek vol herinneringen maar gericht op de toekomst en vooral op het kind. De naam zelf maakt duidelijk waar het hier om te doen is: de eerste letters van de stad gekoppeld aan het woord 'utopia'. Die gelukkige samenleving van morgen waar we allemaal naar streven..."

Gezondheid, veiligheid en milieu

Het team van Houtopia telt zes mensen, waaronder vier animatrices. De groepen bestaan uit maximaal tien kinderen per animatrice. Zo kan elk kind iedere ervaring in Houtopia volop beleven. "We werken met kleine groepen, zodat elk kind actief kan meedoen en alles goed kan opnemen. We willen het heel bewust maken van wat het voelt. Onze waarden zijn erg uitgebreid en moeten het kind beter doen beseffen hoe zijn wereld in elkaar zit. We werken vooral rond gezondheid, veiligheid en milieu."

De kinderen kunnen door een reuzengroot menselijk lichaam reizen, of fietsen tegenover een interactief scherm dat ze volop onderdompelt in het stadsverkeer. "We willen vragen oproepen bij de kinderen, zonder al te theoretisch of te belerend te zijn. Ze nemen de dingen veel vlotter aan als ze zelf actief kunnen experimenteren. Hier moeten ze nadenken over wat ze doen. Als het om voeding gaat, krijgen ze bijvoorbeeld vragen over wat ze eten, waarom en hoe ze eten."

Met oma en opa op stap in de Ardennen

In Houtopia ontmoetten we Maggy, Patrick en hun kleindochters Olivia en Estelle. Terwijl de meisjes gingen meedoen aan de animatie van Wa Zegde, wilden hun grootouders, gepensioneerde pedagogen, wel antwoorden op de vragen van Blik op de Ardennen. *"We bezochten al de megalieten in Wéris, het museum En Piconrue, het dierenpark van Bouillon, het Bastogne War Museum... en nog andere locaties. Hier zijn de activiteiten echter specifiek kindgericht. Toen we hier aankwamen, zonder afspraak, stelden de animatrices Estelle en Olivia voor om ze mee te nemen voor een geanimeerd*

bezoek aan de tentoonstelling Wa Zegde. Ze vertrokken dus samen met andere kinderen voor twee uren van ontspannende maar te-

gelijk pedagogische animatie. Hier is het

erg afwisselend, zowel qua thema als qua ruimtes: binnen en buiten plezier met een vleugje pedagogie. Ze gaan tot de kern hier. Dergelijke plekken zijn meer en meer nodig. De kinderen kunnen zelf testen, de dingen aanraken en 'aan den lijve' ondervinden. Dat maakt alles concreter in een wereld die alsmaar virtueel wordt. We merken dat onze kleindochters daar blijven staan waar ze gestimuleerd worden."

Springkastelen en houten torens

Houtopia ligt aan de rand van de Ourthe, in de schaduw van de kerk van Houffalize. Het is een uitgestrekte ruimte die in vier delen is opgesplitst: een multimedievoorstelling op vijf schermen over de rechten van het kind, een doorlopende ontdekkingsruimte, een tentoonstellingsruimte met activiteitenmodules en een buitenspeeltuin

Sinds juli 2013 is er ook een avonturenparcours in de speeltuin van Houtopia. In de zomer verrijzen er een hele reeks springkastelen. Het park bestaat uit apenbruggen, klimnetten, houten torens in originele vormen (vervaardigd in Bastenaken). Deze klimtorens leiden naar een glijbaan van 30 meter lang die bollebozen in enkele seconden tijd naar de overkant van de Ourthe brengt. De veiligheidspiste voor kinderen van 3 tot 8 is niet zo nieuw, maar daarom niet minder in trek. De 'zwakke gebruikers' krijgen hier een eerste les over rijden op de openbare weg, met alle regels en gevaren van dien.

De wereld van Wa Zegde

Naast de vaste tentoonstelling richten de animatrices van het centrum elk jaar ook een tijdelijke expo in. Tot juni 2015 kunnen kinderen op verkenning in de wereld van Wa Zegde. Het thema is communicatie en het doel is beter communiceren om beter samen te leven.

Eerst is er een filmpje. Wa Zegde stelt zich voor. Hij kampt met een communicatieprobleem. Hij is zijn stem kwijt en zijn hart is zwart van eenzaamheid geworden. Wa Zegde beseft dat hij door zijn onvermogen om te communiceren alleen is op de wereld. Maar het figuurtje krijgt een idee om zijn probleem op te lossen. Met de hulp van de kinderen, natuurlijk. Zij gaan op weg in de doolhof van de communicatie en ontdekken wat non-verbale communicatie kan zijn, wat de codes betekenen, hoe dieren communiceren ... communicatie in de toekomst, via schaduwtheater.

Voor elke activiteit krijgen de kinderen een hartje. Na vier activiteiten komen de kinderen in de kamer van Wa Zegde waar de film opgenomen werd. Door de verzamelde hartjes wordt Wa Zegde weer rood. Een workshop rondt de animatie af. Hier kunnen de kinderen een briefkaartje versturen. Ze leren zo het belang van communicatie en van het overbrengen van positieve en gelukkige gevoelens om de sociale banden weer aan te trekken.

Op ontdekking van het menselijk lichaam

De volgende expo gaat open in oktober 2015 en zal rond het menselijk lichaam gaan. De kinderen zullen alle vreemde en minder vreemde dingen ontdekken die zich in hun lichaam afspelen. Waarom krijgen we kippenvel? Waarom laten we boertjes? Het thema en de opstelling zijn helemaal anders dan voor Wa Zegde, maar de werkwijze is wel dezelfde.

Houffalize - C2

HOUTOPIA

place de l'Eglise, 17
B-6660 Houffalize
+32 (0)61 28 92 05
info@houtopia.be
www.houtopia.be

het ei

Het ei mag dan eenvlakkig zijn, het is bepaald veelzijdig. Het staat symbool voor het leven, inspireert creatievelingen eindeloos en voedt heel wat bijgeloof. Maar het is vooral erg voedzaam voor ons lichaam en leent zich voor talloze bereidingen. In Belgisch Luxemburg, het land van de smaken, is het dan ook in heel wat ambachtelijke recepten te vinden, die met veel vakmanschap worden uitgevoerd. Een nadere kennismaking ...

"Gatchina Palace Egg"

Het ei als pure luxe

In de middeleeuwen wisselden de koninklijke families gouden eieren uit, als teken van welvaart. Iedereen kent wel Pierre-Karl Fabergé, de Russische kunstenaar die eind de negentiende eeuw het ei naar een nog hoger, schitterend niveau tilde. De collectie van 52 keizerlijke Paaseieren is aan deze beroemde juwelier te danken. Hij vervaardigde ze voor de familie van de Russische tsaar.

"Rose Trellis Egg"

Van volksgeloof en symbolen

Het ei is algemeen symbool van de vruchtbaarheid, maar speelt ook een rol in bepaalde religieuze gebruiken.

Christenen zien in het ei de verrijzenis van Christus. In de middeleeuwen verbood de katholieke kerk eieren net als vlees in de vastentijd. De kippen hielden daar natuurlijk geen rekening mee en begonnen vrolijk aan hun legcyclus in de lente. Die eieren werden dus in de vasten bewaard om ze met Pasen te kunnen eten. Onze voorvaders deden dat in was of vloeibaar vet.

Vandaag leeft nog een ander bijgeloof sterk. Wie graag mooi weer wil op zijn of haar huwelijksdag, brengt best eieren naar de heilige Clara.

Kleur, kleur en nog eens kleur

Wist u dat Paaseieren beschilderen en versieren al een heel oud gebruik is? De gewoonte om gekleurde eieren te schenken is zo oud als de straat en elke beschaving heeft haar eigen symboliek. In het christendom brengt een versierd ei niet alleen geluk, het geldt ook als teken van vernieuwing.

En waarom geen natuurlijke kleurstoffen?

Pasen nadert en de klokken hebben heel wat tips om eieren natuurlijk te kleuren. We geven er u alvast enkele, van onze eigenste grootmoeders.

Zij vingten het kooknat van bepaalde groenten of planten op om Paaseieren een mooi kleurtje te geven. Daarna

werden de eieren in dat vocht gekookt, met een scheutje azijn om de kleur aan de schelp te doen hechten. Ze gebruikten bijvoorbeeld:

- blaadjes van rode kool voor een mooie rode kleur
- andijvie of uischillen voor bruin
- spinazie, bladeren van dovenetel, munt of zelfs groene thee voor groen
- schil van radijs of van rode ui voor roze
- bieten om ze violet te kleuren.

Of hoe creatief zijn met wat schillen ...

De MATOUFÈ, weer die lekkere smaak van het platteland

Karine Bourguignon, Grootmeester van de Broederschap van de Matoufè.

*“De Matoufè
maakt
vrouwen
vrolijk en
mannen
viriel.”*

Dicton

Een Matoufè wordt bereid met eieren en spek. Het is een typisch plattelandsrecept dat van generatie op generatie doorgegeven wordt, zonder ooit een rimpel te krijgen. Dat u er vandaag nog kan van smullen, is te danken aan de broederschap die in Marche-en-Famenne werd opgericht om de traditie voort te zetten.

Ruikt u al die lekkere geur van het spek dat knispert in de pan en die ons authentieke smaken van vroeger belooft? We zijn naar Marche gekomen om een duik te nemen in de folklore van de streek. Dan komt natuurlijk dat gerecht ter sprake dat grootmoeder vroeger klaarmaakte en dat ons nog altijd doet watertanden. We hebben een afspraak met Karine Bourguignon, Grootmeester van de Broederschap van de Matoufè.

Wat roept de Matoufè bij u op?

Karine Bourguignon: “Zoals voor zoveel mensen doet het gerecht mij denken aan mijn oma die het vaak bereidde. Vroeger aten alle Ardense gezinnen Matoufè. Het was grootmoeders recept bij uitstek. Buiten

de bloem waren trouwens alle ingrediënten voorhanden op de eigen boerderij. Ik ben geboren in Afrika, maar mijn familie woont al sinds zeven generaties in Marche. Voor de inwoners is een vijftiende augustus zonder een boterham met Matoufè ondenkbaar! (marche1900.be) Het is een specialiteit die erg aanslaat bij de toeristen, hoewel het eigenlijk gewoon om geklopte eieren gaat. Eenvoudiger kan bijna niet. Er schiet mij trouwens een anekdote te binnen. Als iemand suiker bij zijn Matoufè vraagt, is het beslist een Luikenaar.”

Voegt u uw eigen toets toe als u een Matoufè bereidt?

K.B.: “In de plaats van mager spek gebruik ik gerookt spek, dat een andere

smaak geeft. Het is een gezellig gerecht. De hele familie is er dol op, zelfs de kleinkinderen.”

Wat serveert u erbij?

K.B.: “Een Bourgogne Passe-tout-grains past er goed bij, of een lokaal bier-tje zoals de Saint-Monon met honing.”

Wat maakt volgens u de kwaliteit van een ei?

K.B.: “Ik zou zeggen, als het van kippen met vrije uitloop komt. Het eigeel is dan erg voedzaam en heeft een mooie kleur. Als je ziet wat de moderne maatschappij ons allemaal doet eten, vind ik het hoog tijd om terug naar de bron te gaan. En om gezond te eten, moet je bij de plaatselijke ambachtszaken zijn.”

CONFRÉRIE DU MATOUFÈ
confrerie.matoufe@tvcablenet.be
 [confrerie.matoufe](https://www.facebook.com/confrerie.matoufe)

De kostuums van de leden van de broederschap ogen elegant. Ze bestaan uit een hoge hoed en een wijnrode strikdas. De dames dragen een klassieke grijze rok en de heren een blauwe kiel en een pied-de-poule broek.

En het aspect folklore?

De pittige en altijd glimlachende Karine werd in 1975 lid van de Broederschap van de Matoufè, om haar liefde voor de tradities en de streek te kunnen delen.

Hoe zou u de broederschap in enkele woorden voorstellen?

K.B.: "Het genootschap werd in 1961 opgericht door handelaars van Marche die deze culinaire specialiteit, die hen zo na aan het hart lag, in de kijker wilden plaatsen. Vandaag nemen wij deel aan de lokale activiteiten. Ik denk dan aan de 1900-markt, de fijnproeversmarkt van de Hédreë in Waha, het stadsfeest in september, soms ook carnaval of evenementen in het kader van de strijd tegen kanker (Relais pour la Vie). De 1900-markt vindt plaats in Marche op 15 augustus en is ons grootste evenement. Om u een idee te geven:

dan breken we 1200 eieren en bakken we 45 kilo spek. De Matoufè wordt ter plekke bereid, naargelang de vraag."

Hoe werkt de broederschap?

K.B.: "Elke broederschap heeft eigen statuten. Volgens de onze mag onze groep maar maximaal zeventien leden tellen. Momenteel zijn we met zestien. De belangrijkste functies hebben een aparte naam. Zo staat 'Grootmeester' (Grand Maître) voor de voorzitter, heet onze secretaris 'Penvoerder' (Garde-Notes) en onze boekhouder 'Grote Penningmeester' (Grand Argentier). Elk jaar houden wij een nieuw Plechtig Kapittel in het tweede weekend van april. Dan nodigen wij andere broederschappen uit en wijden we prominenten in (introniseren). Zij nemen niet deel aan de activiteiten, maar zijn onze eregasten. We kiezen vijf burgers, op basis van het jaarthema. Zo introniseren

we sporters, kunstenaars of de burgemeester, maar ook iemand van elke broederschap die ons bezoekt. We zijn erg gehecht aan onze folklore en sloten ons aan bij de dansgroep 'La Plovinète' waar we peter van zijn. Deze folkloregroep brengt oude dansen in de kledij van toen. De naam betekent 'kleine fijne regen', die elk jaar viel tijdens de kermis in de wijk met dezelfde naam, maar de dorpelingen niet tegenhield om uit de bol te gaan."

Uw mooiste herinnering?

K.B.: "Ik heb er zoveel, want we hebben het altijd leuk samen. In het begin gingen we vaak andere broederschappen bezoeken. Dan legden we toffe contacten en proefden we van onbekend lekkers. Maar wat me vooral bijbleef, is de samenkomst van broederschappen in het kasteel van Chambord. We hebben gedineerd aan de prachtige trappen, in een schitterend kader."

DE ARDENNEN VOOR FIJNPROEVERS

Het recept van de MATOUFÈ

In een pan met brede rand 200 gram ongezouten magere spekblokjes bakken. 2 koppen melk mengen met 1 kop water, 1 eetlepel bloem. 8 stevig geklopte eieren toevoegen. Op smaak brengen en in de pan met spek gieten. Al roerend bakken. Warm opdienen in een pannetje, met bruin brood.

Wist u dit?

Matoufè is een Waalse specialiteit. De naam betekent 'in de pan gebakken roerei'. In de volkstaal wil Matoufè zeggen: die de honger doodt. Het is inderdaad een rijke schotel, die meestal voor veel gasten wordt bereid.

Onze grootvaders aten het 's ochtends om krachten op te doen voor het harde werk op het veld.

Waar staat de Matoufè het hele jaar op het menu?

Saveurs d'Ici et d'Ailleurs
www.saveursdici.be

OP ONTDEKKING IN DE NATUUR

Tekst: **Pascale Ghislain** en **Jacques Cornerotte**

VISSEN kan je leren

Vissen brengt ons dingen bij, leert ons dingen, toont ons dingen ... Hoe het ook zij, het leidt altijd ergens heen. Wat en waar hangt af van hoe diep, hoe breed onze tas, onze korf wel is. Het brengt ons naar diverse landschappen, het ene al ongerepter dan het andere, naar het water en zijn kleuren die voortdurend veranderen. Lesse, Aisne, Ourthe, Semois laten zich zien, voelen, opsnuiven, beluisteren, zonder mate. Dein mee op de klank van het water, zachtjes of klotzend. Wie weet krijgt u ook de smaak voorgoed te pakken.

Voor Guy ROUSSEAU is het overal goed vissen

Ze zijn wel heel erg mooi, de wegen van de Ourthevallei die naar Herlinval leiden. Het is in dit dorpje bij La Roche-en-Ardenne dat **Guy Rousseau** en zijn echtgenote Annie hun stek vonden na jaren leven en werken in Brussel en nog veel andere landen wereldwijd (Canada, de Verenigde Staten ...). Hier wilden ze tot rust komen, maar dat wil in hun geval zeker niet zeggen stilzitten.

Annie schildert en schrijft. Guy is een vooraanstaand wetenschapper. Twee vriendelijke, gastvrije mensen, in alle eenvoud. Nieuwsgierig als ze zijn, bouwden ze een grote kennis op. Ze bekijken het leven door een humoristische bril en hebben de grootste aandacht voor mens en natuur.

De nauwgezette wetenschapper is nooit ver weg, maar we komen vandaag vooral praten met de visser Guy Rousseau. En we horen een verhaal van een passie die al heel lang duurt.

Van kind tot volwassene

Guy steekt meteen van wal: "Voor mij zijn er drie soorten vissers: het verwonderde kind, de prooienjager en de

specialist. De echte specialist wil niet zozeer de vis vangen, maar houdt vooral van de schoonheid, de precisie en de finesse van het gebaar. Uit dat gebaar spreekt een diep respect voor de biotoop, voor de rivier en zijn bewoners, in stilte, met alle zintuigen op scherp, vol aandacht voor de geringste trilling van het water, het licht, de wind ..."

Het verwonderde kind, de prooienjager, de specialist ... drie manieren om te vissen, drie fasen die Guy allemaal doorliep.

De eerste eenvoudige, maar betoverende emoties

"Ik verloor mijn hart aan vissen toen ik nog een kind was. Het was een fantastische ontdekking, een echte verrassing zoals wanneer je ontdekt wat Sinterklaas je gebracht heeft. Ik ben geboren in Florenville, waar ik tot mijn achtste heb gewoond. Ik was nog maar vijf toen ik mijn eerste hengel in handen kreeg, een rudimentaire houten stok met paardenhaar. Ook het aas was heel eenvoudig: pieren, enkele sprinkhanen in de zomer of platgeslagen vliegen in een luciferdoos."

* Een langwerpige mand van riet of notenhout.

** Naar de film uit 1992, in een regie van Robert Redford, een bewerking van de novelle van Norman Maclean. Het verhaal speelt zich begin de twintigste eeuw af in de weidse ruimtes van Montana. Hier brengt de strenge dominee John Maclean zijn twee jonge kinderen Norman en Paul de liefde voor het vliegvisseren bij. Hun latere levenswegen zullen erg verschillen, maar het vliegvisseren zal de twee broers altijd weer samenbrengen in deze onmisbare eenheid met de natuur.

De tijd van de jonge 'prooienjager'

Guy is acht als het gezin naar Hoei verhuist. Maar hij blijft de Semois trouw. Elke zomervakantie brengt hij door bij zijn neven in Les Bulles, in hun afgelegen hoeve aan de rand van het bos, op een boogscheut van de Vierre. Hoewel, vakantie ... Hij krijgt hier heuse levenslessen die hij alleen in de natuur kan leren. Iedereen werkt hard, ook de kinderen. En vissen hoort daar bij.

Omstreeks zijn twaalfde komt Guy terecht in de wereld van de 'visser-prooienjagers'! In die tijd kwam er op vrijdag geen vlees op tafel en was vis het hoofdgerecht. Op donderdagavond, na het hakken en opslaan van het hout, renden de jongens naar de rivier. Ze vonden het geweldig dat zij het eten voor de volgende dag moesten vangen.

"We spanden een zijden touw over de rivier, dat we aan één kant om een boom bonden en met een steen naar de andere oever gooiden. Aan dit zijden touw hingen latten met groot aas, zoals deze negenogen die we hadden gevangen in het slijk van kleine beken en die we in een grote 'banse' meenamen. De volgende ochtend vroeg, nog voor vijf uur en nog voor de haan kraaide, in de ochtendnevel en de geuren van de moerasspirea, gingen we naar de rivier om de vangst los te maken eer de zon opkwam, want volgens de legende deed de zon met aas gevangen vis loskomen."*

Op tafel kwamen mooie dikke vissen, kopvoorns en barben. De jongelui konden fier zijn op hun vangst.

De kunst van het vliegvissen, een keuze, een passie ...

Guy wordt stilaan volwassen, wordt bedachtzamer. Intussen verandert ook de wet op de visvangst. Dit is de tijd dat vissers kiezen tussen de wereld van de 'prooienjagers' (zoveel mogelijk vissen, gewoon voor het plezier van het vangen en om op te eten) en van de 'specialisten'. Daartoe behoren de vliegvissers. Het is deze fijne techniek die Guy Rousseau koos en die hij vandaag nog altijd beoefent.

"Vliegvissen is een precisie- en behendigheidssport. Het doelwit beweegt voortdurend en is vaak onzichtbaar en de goede omstandigheden om het te vangen, veranderen de hele tijd (wind, beplanting, lichtsterkte, ...). Ik beschouw het als een kunst, die heel boeiend maar ook moeilijk is."

De westelijke Ourthe, ons eigen Montana?

Guy ging al vissen in heel wat andere contreien die bulken van meren en rivieren. Maar hij blijft een fervente fan van de fantastische omgeving die Belgisch Luxemburg hem biedt.

"Hier vind je werkelijk prachtige, kronkelende en snelle rivieren zoals de Ourthe, maar ook andere die rustiger en toch heel interessant zijn. Vrienden brengen al eens vissers van elders mee naar de westelijke Ourthe. Amerikanen bijvoorbeeld, die hier gelijkenissen zien met hun Montana. Zo dacht ook de beroemde Ernest Hemingway erover toen hij in 1944 oorlogscorrespondent was in onze Ardennen en soms ging vissen tussen Maboge en Nisramont!"

Ja, ook bij ons 'runs a river through' ...**

Waarden doorgeven

Guy is een attente vader en grootvader. Als de jongste kleindochter Kathel de stad achter zich laat om enkele dagen bij oma en opa door te brengen, gaat ze graag mee vissen. Een kostbaar moment van bondgenootschap tussen de ervaren man en het kind. Het is ook een moment om van te genieten, terwijl tegelijk het kind respect wordt bijgebracht, voor de rivier, voor zijn bewoners en voor zijn omgeving. Een moment om niet alleen te leren vissen, maar ook om goed te leren kijken naar de natuur en naar al het heerlijke dat onze Ardennen te bieden hebben.

Als nu eens meer grootvaders bij hun kleinkinderen dat zaadje zouden planten van de visser die van onze stromende waters houdt en ze respecteert.

Yves Hauptmann

Onze RIVIEREN stellen het goed, DANK U

Zowel voor wie hier woont als voor wie op bezoek komt, staan de Ardennen gelijk met natuur. Bossen, landschappen, dorpen en rivieren geven onze groene provincie een welverdiende faam. Algemeen gaat het ook niet slecht. Dat bevestigen **Yves Hauptmann** en **Daniel Waltzing**, ambtenaren bij het departement Natuur en Bossen (DNF - (Département de la Nature et des Forêts), die vooral verknocht zijn aan de visserij en aan de waterlopen.

Nuttige projecten

We treffen het. We mogen erbij zijn als de Illé-vijver in Etalle wordt leeggemaakt. Om de twee jaar halen een twaalf-tal ambtenaren van het DNF, samen met vrijwilligers van de vismaatschappijen van de streek, aan de rand en in het midden van de vijver kostbare vissen naar boven, waarmee ze daarna de meanders van de Semois en van de Rulles zullen herbevolken. Eerbiedwaardige snoeken, flukse karpers, indrukwekkende forellen, maar ook een kleine kolonie bevers vormen dit bijzonder rijke visreservaat.

“Op een voormiddag ‘elektrisch’ vissen (de vis is dan gewoon een beetje van slag), halen we meer dan eens bijna een ton vis binnen,” licht Yves Hauptmann toe. “Op deze locatie komen de voorn, de baars en de snoek paaien. Het is dus normaal dat we hier vrij grote formaten zien.”

Nog een uitgebreid programma is de zuivering van het afvalwater sinds een twintigtal jaren. Dat maakt de waterlopen van goede kwaliteit. *“Het meest treffende voorbeeld,”* gaat onze gesprekspartner verder, *“is het bovengedeelte van de Semois, van aan zijn bron in Aarlen tot Etalle. Tot voor kort had dat stuk veel weg van een riool in openlucht, maar de situatie is veel verbeterd dankzij de nieuwe stations. En natuurlijk spelen ook de moerassen van Vance een belangrijke rol als heuse reservaten met een grote biodiversiteit.”* Dat is alleen maar goed nieuws voor de fauna en flora die nauw met de rivier verbonden zijn.

We mogen dus optimistisch zijn?

Ja en nee, want in de loop der jaren staken nieuwe problemen de kop op. De situatie is bijzonder onrustwekkend voor de parelmossel. Vroeger was dit één van de meest voorkomende weekdieren in Europa. Maar vandaag zijn alle populaties ten westen van de Rijn, en dus in de

De Illé-vijver na het leegmaken

DE ILLÉ-VIJVER

Ardennen, praktisch uitgestorven. In de vorige eeuw alleen al verdween meer dan 95% uit onze beken en rivieren. Er zijn nog maar enkele kleine kolonies over in de bijrivieren van de Semois en de Moezel.

De vissers en viskwekers hebben nog andere zorgen. Het is misschien niet nieuw, maar soorten zoals de reiger en de aalscholver, die allebei bekend staan als grote eters, zijn een heuse plaag geworden in bepaalde hoekjes van de Ardennen. Van hun kant stellen ornithologen vast dat de bestanden van deze roofdieren maar blijven groeien. Volgens heel wat viskwekers worden de vogels alsmaar opportunistischer en gaan ze met veel vis aan de haal.

Dan is er nog een ander verschijnsel, dat minder spectaculair lijkt omdat het amper zichtbaar is, maar wel grote gevolgen kan hebben. Onze inheemse rivierkreeft, de zogenaamde roodpootkreeft, is namelijk bijna volledig verdwenen. Ze kunnen niet meer op tegen de invasief

genoemde soorten zoals de Turkse rivierkreeft, de Californische rivierkreeft, de Louisiana-rivierkreeft (zie BodA nr. 6 / zomer 2014).

“Gelukkig,” vertrouwt Yves Hauptmann ons ietwat geheimzinnig toe, “weten we dat bepaalde beken nog mooie kolonies van onze inheemse rivierkreeft huisvesten. Maar sst, niet verklappen waar ze zitten!” Dat begrijpen we maar al te goed! In Bellefontaine ging Etienne D’Hoedt de uitdaging aan om onze inheemse rivierkreeft te reproduceren voor consumptie, maar ook om de afstamming van de soort te waarborgen, met doelgerichte herpopulatie in bepaalde waterlopen.

Het is duidelijk, het is nog niet zo slecht gesteld met de kwaliteit van onze rivierwateren, ook al moeten de factoren die een negatieve invloed kunnen hebben, goed in het oog worden gehouden.

De Illé-vijver

Marie Arnould

Hervé Golinvaux

Kleine VISSERS worden GROOT

Het is een mooie namiddag in oktober. De bomen hebben hun fraai goud en roodbruin herfstkleed aangetrokken. De langzame afdaling naar het dorp Mirwart voert naar de wat magische plek van de site van de Oude Molen waar de Lhomme zich een weg baant tussen de vijvers die in het dal aangelegd werden.

Daar treffen we **Hervé Golinvaux** van het Provinciaal Domein van Mirwart. Hij maakt een tiental hengels klaar voor deze namiddag. **Marie Arnould**, natuuranimatrice van het CRIE (Regionaal Centrum voor Milieuopleiding) van Le Fourneau Saint-Michel heeft laten weten dat ze straks met zowat tien kinderen komt voor een initiatie vissen. Zodra de kinderen aankomen, neemt Hervé ze onder zijn hoede. Hij kent zijn vak, het water en de vis als geen ander en leert de kinderen snel de juiste gebaren aan. Het aas aan de haak doen (de meisjes trekken even een gezicht) en daarna de lijn leren werpen zoals het moet. Marie ziet erop toe dat de kinderen allemaal de juiste gebaren onder de knie hebben, om ze dan pas te laten gaan zitten aan de rand van de vijver, waar duidelijk veel vis zit.

De kinderen worden al snel gebeten door het spel, met meer of minder enthousiasme en succes. Zowel de meisjes als de jongens concentreren zich op alles wat ze doen,

met evenveel ernst als de volwassenen. Valentin vangt een eerste forel, die door nog enkele zal gevolgd worden ... Hij heeft er duidelijk zin in en dat snappen we heel goed!

Respect voor de rivier en de vis

Hervé houdt ze allemaal goed in het oog. Hier en daar ontwart hij een lijn, vangt een andere forel in het schepnet en herhaalt meteen nog eens dat de vis respect verdient. Dat wil zeggen de haak voorzichtig verwijderen zodat het dier niet gekwetst wordt.

Ook Marie volgt alles aandachtig. Zij weet goed waarom de kinderen (en ook de ouders) enthousiast zijn over de activiteiten van het CRIE. *“Naast onze zuiver natuurgerichte activiteiten hebben we al snel banden gesmeed met het domein van Mirwart”,* vertelt ze me. *“Omdat het hier tegelijk magisch en rustgevend is en alles voorhanden is voor een ludieke ontdekking van het watermilieu. De rivier begrijpen, een complex ecosysteem ontcijferen is niet voor iedereen weggelegd. Maar door de animatie van het CRIE en deze samenwerking met Mirwart kunnen we kinderen (en ook volwassenen) sensibiliseren voor deze wriemelende wereld die we amper vermoeden op de bodem van de rivier of de vijver.”*

OP ONTDEKKING IN DE NATUUR

Saint-Hubert • B2

CRIE DU FOURNEAU SAINT-MICHEL

Fourneau Saint-Michel, 10
B-6870 Saint-Hubert
+32 (0)84 34 59 73
crie@criesthubert.be
www.criesthubert.be

DOMAINE PROVINCIAL DE MIRWART

rue du Moulin, 16
B-6870 Mirwart
+32 (0)84 36 62 99
domaine.mirwart@province.luxembourg.be
www.province.luxembourg.be

Opvoeden in de natuur en in het respect voor die natuur, dat is de inzet voor de generaties die na ons volgen.

Vissen lijkt rustgevend voor de kinderen. Er is geen enkel geluid, behalve van de wind die door de takken zingt. Een mooie manier in feite om weer aan te knopen met het contact met de natuur zelf, ook al hebben een aantal van de aanwezige kinderen al samen met papa of opa de riviergrondel of de forel geplaagd. Maar ze zijn in de minderheid!

Het CRIE, kruispunt van generaties?

En Marie gaat verder: *"Ik zou heel graag, zoals we al op het CRIE deden, maar dan op andere gebieden, intergenerationele dagen rond het thema van de visvangst organiseren. Ik weet dat er veel oudere vissers in de regio wonen en zij zouden maar wat graag anekdotes en kneepjes doorgeven aan de jonge kinderen. We zouden bijvoorbeeld*

vertellingen en legendes aan de rand van het water kunnen combineren met een visactiviteit in Mirwart."

Als we zien met hoeveel toewijding het kleine team van Marie zich deze herfstnamiddag van de taak kwijt, zouden we best kunnen zeggen dat ook van de kinderen veel te leren valt.

Het provinciaal domein van Mirwart biedt het hele jaar door ook een hele waaier visinitiaties en -stages. U zoekt een ideetje voor uw klas of voor een gezinsuitstapje? "De cyclus van het water", "Het water en het leven", "Op zoek naar het onzichtbare", "Vissen maar" of ook "Allemaal viskwekers". Dat is maar een greep uit alle mogelijke activiteiten van Mirwart. Neem contact op met vakkundige mensen met een passie voor hun beroep. U zal niet ontgoocheld zijn!

Het Provinciaal Domein van Mirwart

HABAY heeft zijn eigen HUIS van de VISVANGST

In Habay prijkt een mooie houten constructie aan de rand van de vijver. Het bouwsel werd opgetrokken met steun van het Waals Gewest en wordt beheerd door de lokale visserijmaatschappij, La Bourriche (viskorf). We praatten met voorzitter **Thierry Thieltgen** met **Vincent Fostier**, die instaat voor alles wat verband houdt met de initiaties en stages in het Huis van de Visvangst van Luxemburg (Maison de la Pêche).

Thierry Thieltgen is een discreet man. Hij is voorzitter van de Waalse Hoge Visserijraad, voorzitter van het Visserijfonds en actief lid van zowat alle visverenigingen in Wallonië en Luxemburg. Moet het nog gezegd dat zijn leven (buiten zijn gezin en zijn beroep, natuurlijk) helemaal in het teken van de visvangst en de promotie van die sport staat.

Werk, veel werk

“Gelukkig,” zegt hij, “is mijn echtgenote heel begripvol. Ze helpt ons zelfs vaak een handje met de organisatie van al onze evenementen.”

Daar zitten ze wel met een probleem. Het Maison de la Pêche heeft het druk, druk, druk. *“We hebben vijf jaar gewerkt aan onze faam van ernst en sindsdien wordt het Maison de la Pêche alsmaar bekender. Van in het begin hebben we een zekere kijk op de visserij willen invoeren, met respect*

voor de vis en de watermilieus. Kijken wat er gebeurt om te begrijpen hoe de levende wezens en hun biotoop interageren. We wilden van de hengelsport ook een democratische vrijetijdsbesteding maken. Zo organiseren we twee tot drie keer per jaar halve dagen om het water- en visserijmilieu te ontdekken. Op die dagen kunnen de jongeren (en ook wie minder jong is), de staat van de rivier of een vijver leren kennen via deze biotische indexen. De watercyclus staat ook op het programma, net als vissen leren herkennen en noties van viskwekerij.”

Een heel palet

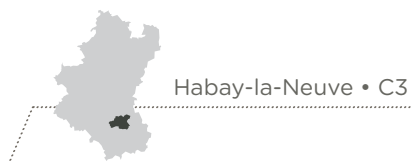
Nog andere stages worden georganiseerd rond de visvangst: het materiaal onderhouden en klaar maken, hengels samenstellen volgens de juiste technieken ... om eindelijk echt te gaan vissen: op witvis, op big game, op zalmachtigen.

Maar de grote struikelblok is en blijft, zoals bij veel verenigingen, de vrijwilligers of beter het tekort eraan. *“We worden zoveel gevraagd”, beaamt Thierry Thieltgen. “We kunnen gewoon niet op alles ja zeggen.”*

De sportcentra van de regio, scholen, gespecialiseerde onderwijsinstellingen kloppen het hele jaar door aan bij het Maison de la Pêche.

OP ONTDEKKING IN DE NATUUR

Habay-la-Neuve • C3

MAISON DE LA PÊCHE DU LUXEMBOURG

rue des rames, 23
B-6720 Habbay-la-Neuve
+32 (0)61 21 64 74
thierrythieltgen@mplux.be
www.mplux.be

Tevredenheid alom

Onze twee gastheren vertellen ons grif wat op het eerste gezicht een anekdote kan lijken, maar nochtans erg belangrijk is. Vorig jaar belden twee onderwijzeressen Vincent Fostier met de vraag om een initiatie in de visvangst te organiseren. Niet ongewoon, zegt u? Het ging echter wel degelijk om een experiment, want zij stonden in voor een groep overbeweeglijke kinderen. Niet vanzelfsprekend op het eerste gezicht. En nochtans. Na afloop werd met verbazing vastgesteld hoe rustig de kinderen waren gebleven en hoe ze zich van hun taak gekweten hadden. Zou hengelen therapeutisch werken?

Nog meer projecten?

2015 zal kunnen rekenen op een ambitieus programma met onder meer de onmisbare "Dag van de Visvangst", de tiende dit jaar. Het wordt zeker weer een schot in de

roos, met een grote opkomst op Pinksterzondag! *"Wij willen vindingrijker, familialer zijn en nog intensiever werken"*, beklemtont Thierry Thieltgen.

Met Pasen wordt de jaarlijkse visstage georganiseerd. *"Dit jaar pakken we met iets nieuws uit. Het team van het Maison de la Pêche heeft een beroep gedaan op Peggy Dihé, een kunstenares die befaamd is voor haar 'land art' en die deze stage voor kinderen van 8 tot 15 een extra creatieve toets zal geven."*

Nog een ander project ligt de vereniging na aan het hart. Ze wil erkend worden als PBM-vriendelijke site. Het Maison de la Pêche werkt er trouwens al jaren aan om gehandicapten de kans te geven aan alle activiteiten voor valide bezoekers deel te nemen.

De dagen van initiatie in de verschillende technieken, de deelnames aan beurzen allerhande vragen evenveel energie maar, wie liefheeft, rekent niet, dat weet toch iedereen.

VISSEN in Belgisch Luxemburg

Enkele basisregels

Op de eerste plaats moet u een visverlof van het Waals Gewest hebben. Waar vindt u het? In elk postkantoor voor de prijs van 12,39 € voor de vergunning A (enkel vissen aan de rand van het water) en van 37,18 € voor de vergunning B (vissen van op een bootje, in het water zelf, nachtelijk karpervissen ...). Het vermelden waard is dat de prijs van de visverloven niet meer steeg sinds 1989!

Kinderen onder de veertien kunnen zonder vergunning vissen op zaterdag, zondag, feestdagen en tijdens de schoolvakantie, als ze begeleid zijn door een ouder of een voogd

met een visverlof. Een volwassene mag maximaal vier kinderen begeleiden en deze laatste mogen enkel vissen met één lijn met een enkelvoudig aas.

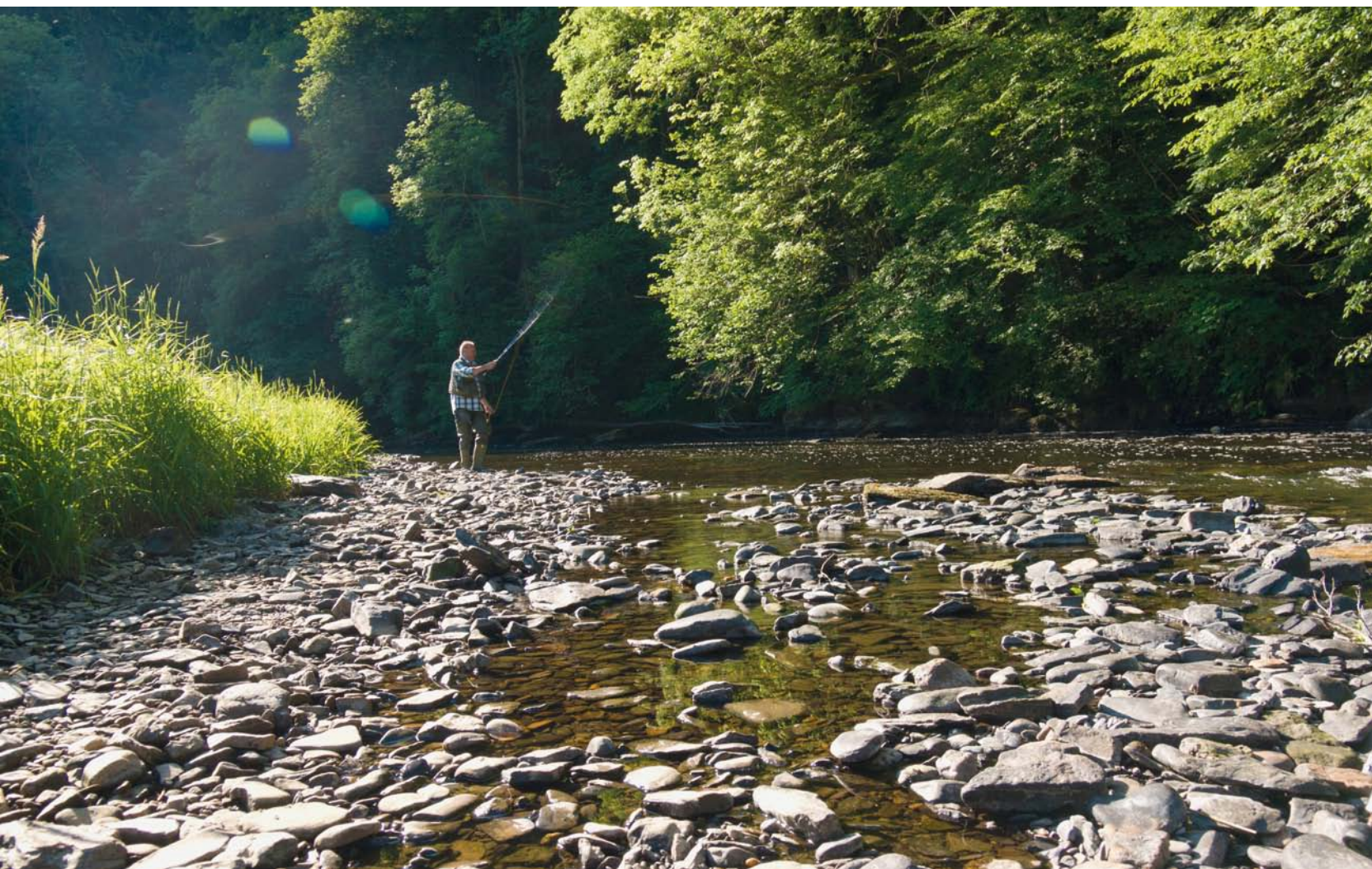
Bij uw visverlof krijgt u een nuttig boekje over de vereenvoudigde visserijregelgeving in Wallonië. Daarin staan de openingsuren en -periodes, naargelang de soorten vissen, de vismaterialen, de verboden en toegestane locaties, het aantal vissen die per dag mogen gehouden worden, de minimale grootte om te vangen en ook de nuttige adressen en gegevens voor alle bijkomende info.

Alle regelgeving en nog veel meer info op de website van het 'Maison wallonne de la Pêche':

www.maisondelapeche.be

DUIK in het hart van de OURTHE

Net als wij houdt u ook van de Ardennen. U wandelt ongetwijfeld graag langs de Ourthe, op een stralende zomerochtend of omringd door zachte herfsttinten. Wie weet kan u er misschien ook een forel of een baars lokken? En als het kan, enkele dagen lang genieten.

Dankzij een reeks gesprekspartners met hart voor de Ourthe en zijn vallei, maar ook met de hulp van de gemeentes, van het Commissariaat-Generaal voor Toerisme en van de Provincie, werden op verschillende plaatsen van

de rivier specifieke voorzieningen aangebracht: voor een vlottere bereikbaarheid, duidingsborden, faciliteiten voor personen met beperkte mobiliteit ... Alle dertien sites (Erezée, La Roche-en-Ardenne, Houffalize, dam van Nisramont, Rendezvous, Durbuy en Hotton) zijn op een welbepaald publiek toegespitst: gezinnen die een initiatie willen, vliegvissers en vissers met levend aas of gewoon wandelaars die de Ourthe anders ontdekken, in bijzonder opmerkelijke landschappen, zoals tussen Maboge en Nisramont.

'FISHING TRIP'-formules

Als u een tijdje wil verblijven in de Ourthevallei en les krijgen in uw favoriete sport, dan moet u bij Riveo (Centre d'Interprétation de la Rivière, Centrum voor Rivierinterpretatie) zijn. In samenwerking met logiesuitbaters uit de streek biedt het centrum 'Fishing'trip'-formules aan. Overnachten kan in charmante gastenkamers of in familiehotels. De uitbaters sprongen op de kar om ontspannende en droommomenten te bieden aan groepjes vrienden, gezinnen of koppels. In alle flexibiliteit.

Ook beginners zijn welkom. De animatoren van Riveo zijn erkende visserijgidsen, die u al het nodige zullen geven om vlot te starten zonder de moed te verliezen: materiaal, adviezen en mooie plekjes.

Om te overnachten, is er keuze te over. Volgende drie adressen werken vaak samen met Riveo:

Chez Tante Alice

Marie-France Lesage ontvangt u in één van haar superknusse gastenkamers die ze in een oud huis in Aisne-sous-Heyd (Durbuy) inrichtte. U kan er rekenen op een hartelijk onthaal en op rust, in een kader dat aanzet tot bezinning en ontspanning.

www.cheztantealice.be

Aux Saveurs d'Enneille

Dit charmante huis met vakwerk telt vijf gastenkamers en ligt in Grandhan. Het werd onlangs met smaak heringericht door zijn eigenares Michèle Collin. De plek ademt het verleden, maar biedt veel comfort en onovertroffen rust. Ook de streekgerechten die hier op tafel komen, zijn een omweg waard.

www.auxsaveursdenneille.be

Gîtes Durbuy

In deze drie vakantiehuisjes die ingericht zijn in een oude schuur in Longueville kunnen tot 15 personen logeren. Ze heten Coquay, Vintage en Cocoon. Ze zijn allemaal hedendaags ingericht met veel zorg voor detail. Het interieur is eenvoudig, uitgepuurd en erg rustgevend. Te meer daar het licht en de landschappen volop te zien zijn doorheen de grote ramen in het oude gebouw. Bovendien kan u helemaal op uzelf de maaltijden bereiden

www.gites-durbuy.be

OP ONTDEKKING IN DE NATUUR

Hotton • B1

RIVEO

rue Haute, 4
B-6990 Hotton
+32 (0)84 41 35 71
info@riveo.be
www.riveo.be

De magie van RIVEO

Riveo is gehuisvest in een prachtig beschermd huis in Hotton. Directrice **Valérie Renard** heeft een heuse passie voor alles wat hier en elders gebeurt, dat is op slag duidelijk. *"We onthalen vooral een toeristisch publiek. Maar we willen ook de mensen uit de streek en dan vooral de kinderen aantrekken. Er worden geregeld stages georganiseerd om ons publiek te sensibiliseren voor de uitdagingen die onze rivieren stellen, zowel op esthetisch als op milieuvlak. We willen ze de gebruikelijke vistechnieken leren: vliegvisseren, vissen op witvis, big game, statisch vissen. Met meer dan 13.000 bezoekers in 2014 is Riveo het bewijs dat het water en alles wat er nauw mee verbonden is, de mensen blijft aantrekken. De uitdagingen zijn natuurlijk educatief en informatief."*

De jonge kinderen bewust maken

(net als de volwassenen)

Hier is alles zo ontworpen om de wereld van de rivieren op een ludieke manier te leren kennen. Een groot aquarium herbergt de meest voorkomende vissoorten die onze Ardense rivieren bevolken. Het is een fascinerende ruimte voor wie interesse heeft voor deze stille wereld.

"Om de twee of drie jaar," legt Valérie uit, "zetten we een thematentoonstelling van formaat op, met een verzorgde museografie, altijd met het doel voor ogen om zo begrijpelijk mogelijk te zijn. Dit jaar onthult 'Schaar maar waar!' de geheimen van een zeer discreet schaaldier van onze rivieren: de zoetwaterkreeft (zie BodA nr. 6/zomer 2014). Een inventaris van de verschillende aanwezige soorten, biologie, morfologie, ... na het bezoek aan de expo heeft het dier (bijna) geen geheimen meer voor de bezoeker."

Heel het team van Riveo
(foto hiernaast bovenaan de pagina)

En dan is er nog alle animatie in het centrum en daarbuiten. De animatoren van Riveo hebben hun gelijke niet om uitleg te geven over de uitdagingen van het behoud van onze waterlopen. De pedagogische koffertjes en de gezelschapsspelen zijn dankbare hulpmiddelen. En kan een klas niet ter plaatse komen? Geen probleem, dan gaan de animatoren naar de scholen.

En gaan we dan nu vissen?

In de zomer zijn er allerlei initiaties (vliegvisseren, vissen op rivierkreeft, de woensdagen van de baars, donderrivieren van de rivier, enzovoort) voor papa, mama en de kinderen om een grote hap frisse lucht te nemen en zich een aantal vistechnieken eigen te maken. En dan zijn er natuurlijk tijdens de schoolvakanties de natuur- en visserijstages voor kinderen van 5 tot 12. Voor het eerst deze zomer zal een visstage in internaat worden georganiseerd in samenwerking met Rendovive in Rendeux.

We zouden nog een hele lijst kunnen opsommen van de mogelijkheden die Riveo biedt. Begin dus met een bezoek aan hun website. Niemand betwijfelt dat u het water in de mond zal krijgen. Waarom ze geen bezoek ter plaatse brengen? U komt er buiten met een heel andere kijk op onze rivieren, geloof ons!

DE ARDENNEN ZONDER GRENZEN

Tekst: Pascale Ghislain - Foto's: Frédéric Thiry

Snel snel naar het V_{DE}

SYMPOSIUM

Monumentaal Beeldhouwen van

DURBUY

Het idee voor een internationaal sculptuurfestival ging Durbuy zoeken in het Franse massief van de Vogezen, meer bepaald in La Bresse. Het evenement heeft het skigebied dan ook tot ver over de grenzen bekendheid gegeven. Vandaag trekt dit cultureel treffen duizenden bezoekers. De inwoners van Durbuy pasten het uitstekende idee van de 'Bressauds' aan hun eigen grondgebied aan, als regio waar de mens 5000 jaar geleden al steen bewerkte.

Alles voor de kunst

Durbuy kan bogen op een mooie natuur en een rijke geschiedenis. Guillaume de Machaut, kanunnik, dichter, componist en ook secretaris van koning Jan van Bohemen, zong in de veertiende eeuw al de lof van de stad. Deze landelijke gemeente is internationaal ook bekend als het kroonjuweel van het Luxemburgse toerisme. Dat leverde haar in 2007 de ronkende titel van "European Destination of Excellence" of Europese modelbestemming op. De toeristen komen van heinde en ver om door de steegjes te wandelen, de dorpen rondom te verkennen, te

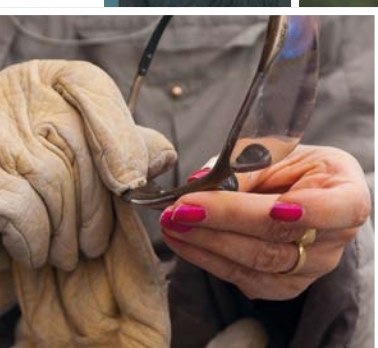
flaneren langs de rivier die langs de 'toeristische weg' loopt. Deze rustige weg leidt naar het Juliénaas-park, waar in de lente van 2015 een internationale ontmoeting van beeldhouwers loopt.

De internationaal vermaarde schilder en beeldhouwer **Gilbert Laloux** is één van de grote bezielers van de organisatie. Hij woont al meer dan twintig jaar in Durbuy. Deze gedreven professional werkt zich uit de naad om de artistieke kwaliteit van het Symposium te garanderen. Alle deelnemers en organisatoren delen de waarden die aan de basis van deze tweejaarlijkse ontmoeting liggen: de smaak voor het mooie overbrengen op zoveel

mogelijk mensen, in een inspirerende natuur en ver van de mondaine salons.

"Onze bezoekers zijn niet zo vertrouwd met kunstgaleries, maar tonen hier echt belangstelling. Dat maakt, samen met de efficiënte inzet van de organisatoren en het gemeentepersoneel, het evenement van Durbuy heel opmerkelijk. De kunstenaars verbroederen, zoals tijdens grote werken in de middeleeuwen. Ze helpen elkaar, de oudste geven hun ervaring door aan de jongste, die dan weer verrassen met hun originele aanpak. Het 'gezellensysteem' herleeft hier, en dat wekt veel enthousiasme, twee weken lang."

Gilbert Laloux (rechts), één van de organisators van het Symposium

Een 'beeldig' festival

Dit tweejaarlijks symposium in Durbuy brengt meer dan tien beeldhouwers samen in een park dat omgeven is door beboste heuvelflanken en een golvende rivier. De toeristen en andere nieuwsgierigen worden uitgenodigd om in een openluchtatelier nader kennis te maken met het werk van de modelleerders die de harde steen leven en volume geven. Zij werken met plaatselijke steen, het materiaal dat symbool staat voor de streek. Er is veel kracht en techniek nodig om deze steen vorm te geven. Het is een heuse strijd met de materie, die bescheiden maakt. Als enige toegeving aan de moderne tijd gebruiken de beeldhouwers naast de traditionele beitels en raspen slijpschijven en pneumatische hamers.

Wie overdag moet werken, kan op twee nocturnes de beeldhouwers ontmoeten. Zeker doen! Dit is meteen een

oproep om ambassadeur van het festival te worden. Ook vandaag dragen de kunstenaars bij tot de verrijking van ons erfgoed, van ons gevoelsleven zelfs. Zij zetten ons venster op de wereld nog wat meer open. Kunst is onze identiteitskaart, de uitdrukking van onze cultuur die de nieuwe generaties zullen erven.

Monumentale sculpturen

Het Symposium van Durbuy wordt ook door de kunstenaars zelf erg op prijs gesteld en niet enkel omwille van het werkkader en de kwaliteit van het materiaal waar ze het 'gevecht' mee zullen aangaan. Ze waarderen ook de gezellige sfeer en de hulpvaardigheid van de organisatoren en het gemeentepersoneel. Het is voor de makers een hele opdracht om het graniet of de kalksteen in amper twee weken de beoogde vorm te geven. Ook de organisatoren staan voor een karwei. Zij moeten de blokken van twee tot drie ton van de groeve van Sprimont ter

plekke krijgen. De kunstenaars zijn blij met de zeldzame kans om uit monumentale blokken te houwen en tegelijk technieken uit te wisselen met hun collega's en het publiek deelgenoot te maken van hun eigen emoties en 'struikelblokken'.

Thema 2015 : muziek, bron van emotie

Peter van het volgende evenement is **Patrick Nothomb**, ex-diplomaat en vader van schrijfster Amélie Nothomb. Hij treedt zo in de voetsporen van Jean-Michel Folon, Daniel Seret, Gilbert Laloux en Isy Brachot.

"Ik hou van muziek en door mijn carrière als ambassadeur kon ik Belgische musici laten optreden in bijvoorbeeld Tokio of Rome", stelt Patrick Nothomb. "In Japan heb ik een heuse passie gekregen voor het Nō-theater. Een zeer prestigieuze Meester wijdt mij in de discipline in. De acteurs

zingen korte gedichten, begeleid door twee trommels en een fluit. Door mijn belangstelling voor dit theatergenre, dat op het eerste gezicht nogal vreemd overkomt op een westerling, gingen de deuren van het Japanse artistieke milieu voor mij open. Dat heeft mij populairder gemaakt, waardoor ik de belangen van mijn eigen land nog beter kon verdedigen.”

In het land van de rijzende zon kreeg Patrick Nothomb de bijnaam 'de Nō-zanger met de blauwe ogen'. "Ik ben ook ondervoorzitter van het

vermaarde festival 'Juillet musical de Saint-Hubert', waar ik al mijn logistieke steun aan verleen. Durbuy heeft mij ook gevraagd om nieuw leven te blazen in de verbroedering met de Japanse stad Hanyu, die tot vruchtbare artistieke uitwisseling zou kunnen leiden. Ik ga daar werk van maken.”

De kijk van de kinderen

Het evenement krijgt in 2015 een meer pedagogische dimensie. De kunstenaars zullen 'in het groot' beeldhouwen wat leerlingen van een gemeenteschool tekenden. Daarom valt het dit jaar ook vroeger, zodat de scholieren, misschien wel grote artistieke talenten in de dop, een kijkje kunnen nemen achter de schermen van de kunst, een wereld van stof en zweet. Het collectieve werk wordt daarna eigendom van de stad.

"Mijn hele leven wil ik al beeldhouwen", klinkt het enthousiast van een meisje dat samen met haar klas meedoet

aan het educatieve project van het symposium. Ook de jongens popelen om aan de slag te gaan met de steen. Sommige worden aangetrokken door de slijp- en schaafmachines. Maar dat is geen spek voor hun bek, natuurlijk. Het is wel de kans om ze wat veiligheidsmaatregelen mee te geven. Want stenen slijpen, vraagt voorzichtigheid en handigheid. Het is ook leerrijk voor de leerkrachten zelf. Zij kunnen best wel wat opsteken van deze nieuwe en soms verrassende pedagogische ervaring. Ze zijn vol bewondering voor de rijke verbeelding van de kinderen, die als vanzelf de taal van de kunstenaars spreken.

Twée kunstenaars “Made in Ardenne”

Laten we twee kunstenaars eens wat beter leren kennen. Het zijn de lokale vertegenwoordigers in het team, **Pierre Closset** uit Harre en **Naja** uit Barvaux. De eerste specialiseerde zich in dierenkunst. Hij werd geboren in Verviers, maar verpandde zijn hart aan de Ardennen. Hij wordt vooral aangesproken door de fauna, waarvan hij zich een beetje als een ‘fabeldichter’ bedient. Hij sculpteert dieren om de mensheid een spiegel voor te houden.

“Voor het thema van de herinnering in 2013 bedacht ik een arend in

pantoffels. Mijn voorbeelden waren de keizerlijke adelaar van het Romeinse rijk of van het Duitse Reich, die symbool staat voor macht door kracht. Ik heb hem pantoffels aangetrokken, om hem aan te sporen om lekker thuis te blijven. De actualiteit inspireerde mij om “Yankees go home” te schrijven aan zijn voeten, kwestie van niemand te vergeten. Die uitspraak haalde ik bij de Venezolaanse president Hugo Chavez. Amerikaanse toeristen die naar Durbuy kwamen, vonden het werk geweldig. Ik denk echter dat ze de slogan niet goed hebben gelezen.”

De werken van Naja vertolken haar spirituele parcours, dat door de boedhistische wijsheid wordt ingegeven.

Haar werken staan bol van symbolen, zoals het teken van het heilige woord van de Tibetanen. Ze drukken ook het nut van meditatie uit, die de geest vrijmaakt van de drukte en verstrooiing van buitenaf, om een heuse ‘innerlijke ruimte’ te creëren. Haar grote hart doet haar mede-beeldhouwers goed. Ze noemen haar dan ook ‘mamy’ (oma), omdat ze altijd klaar staat om aan te moedigen of ze het wat makkelijker te maken.

Internationale kunstenaars

Het Symposium 2015 zal 14 kunstenaars bij elkaar brengen. Ze komen uit Frankrijk, Italië, Spanje, Duitsland,

Francis Dumoulin en Naja

Nederland en België, van beide kanten van de taalgrens. Misschien zit er ook een Japanse kunstenaar tussen? Het Symposium van Durbuy is een uitzonderlijke kans voor de kunstenaars en voor het publiek! Om zonder aarzelen de kwaliteit van het evenement te ontdekken of te herontdekken, dat met veel enthousiasme gesteund wordt door **Francis Dumoulin**, Schepen van Toerisme, en zijn dynamisch organiserend comité.

"We vieren dan de twintigste verjaardag van de verbroedering tussen Durbuy en Hanyu", vertrouwt Francis Dumoulin ons toe. "De Japanse burgemeester en zijn adjuncten zullen aanwezig zijn voor de afsluiting van het symposium van 7 juni."

Laten we eindigen met de getuigenis van een nieuwe deelnemer die speciaal uit Spanje kwam: **Pedro Ania Gérez** uit San Lorenzo del Flumen (Huesca). *"Beeldhouwen is een eenzame bezigheid. Het is belangrijk dat je buitenkomt om andere kunstenaars te ontmoeten, die andere technieken toepassen. En dat kan op symposia. Ik heb deelgenomen aan het symposium van Differdange en van La Bresse, waar ik over Durbuy hoorde. Het werk dat ik zal uitvoeren, heet "Ritmo". De notie 'ritme' geldt niet enkel voor muziek, maar ook voor de beeldende kunsten. In de beeldhouwkunst is dat de organische afwisseling tussen licht en schaduw, vol en hol, golvend en rechtlijnig, wat de illusie van beweging geeft."*

Een kunstroute

Na het Symposium worden de beeldhouwwerken tentoongesteld in de dorpen, op zorgvuldig uitgekozen locaties die als omkadering van de werken zullen dienen. De beeldhouwers zelf, mannen en vrouwen van hier en elders en met zeer uiteenlopende achtergronden en culturen, nodigen ons uit om ons te bezinnen, om te dromen, om te breken met het dagdagelijkse, om te proeven van de kunst die tijdens wandelingen opduikt. Deze moderne werken worden gemengd onder het oude erfgoed en de schoonheid van de landschappen.

Een expo, een fotowedstrijd, workshops

Het publiek kan ook de maquettes bekijken die de kunstenaars vervaardigden voor de jury, die op deze basis over hun kunnen moest oordelen. Voor de editie 2015 bestaat de jury uit Serge Gangolf, Ana-Belen Montero,

Vincent Rousseau en Isy Brachot, zelf beroeps en bezeten van kunst. Op die zelfde tentoonstelling zullen ook vroegere creaties te zien zijn, die trouwens verkocht worden. Natuurlijk mogen ook de projecten van de leerlingen niet ontbreken.

Bij het evenement hoort ook een fotowedstrijd. Kandidaat-fotografen moeten de gebaren, gezichtsuitdrukkingen van de beeldhouwers in volle arbeid vatten. Uit alle foto's wordt dan het beeld geselecteerd voor de affiche van het volgende symposium.

Tijdens het weekend kan het publiek deelnemen aan workshops rond verschillende technieken, zoals houtbewerking, steen slijpen, raku (een keramisch bakproces met zowel rook als vuur), modelleren, urban art.

Het Symposium wordt afgesloten met de voorstelling van de sculpturen die in die twee weken werden gecreëerd. Twee delegaties van La Bresse in de Vogezen (Festival Camille Claudel) en uit het Japanse Hanyu (zusterstad van Durbuy) zullen deze internationale artistieke ontmoeting nog meer uitstraling geven.

5de SYMPOSIUM VAN DURBUY

Van 22 mei tot 7 juni 2015

Juliéna-park in
Barvaux-sur-Ourthe

22 mei: vernissage van de tentoonstelling (Louise Gallery in Durbuy), officiële inhuldiging van het Symposium en voorstelling van de beeldhouwers aan de pers.

van 23 mei tot 6 juni: creatie van de werken in het Juliéna-park van Barvaux-sur-Ourthe.

7 juni: slotfeest met voorstelling van de beeldhouwwerken aan de autoriteiten en aan het publiek.

Barvaux-sur-Ourthe • C1

OFFICE COMMUNAL DU TOURISME DE DURBUY

Grand Rue, 24
B-6940 Barvaux-sur-Ourthe (Durbuy)
+32 (0)86 21 98 68
symposium@durbuy.be
www.symposium.durbuy.be

FEEST IN DE ARDENNEN

Tekst: Audrey Quoitin en Gilles Bissot

DAAR IS DE LENTE DAAR IS... DE CONFETTI!

Carnaval kent geen leeftijd en geen grenzen. Het is een traditie die al eeuwen standhoudt. In de hele wereld haalt klein en groot maskers en slingers boven om een dagje of zelfs enkele dagen uit de bol te gaan. Belgisch Luxemburg, dat zijn tradities hoog houdt, is geen uitzondering op die regel. Ook hier wordt graag gefeest. Zomaar eventjes dertien carnavals per jaar, dat zegt genoeg. Heel wat Ardenners zijn al maanden druk bezig om ook nu weer een grandioos schouwspel op poten te zetten!

CARNAVALDATA 2015

Bastogne : 14>15/2

Marche-en-Famenne : 14>15/2

Virton : 28/2>1/3

Martelange : 21>22/2

Barvaux-sur-Ourthe : 1/3

Arlon : 5>8/3

Wellin : 6>9/3

La Roche-en-Ardenne : 13>15/3

Florenville : 13>15/3

Meix-devant-Virton : 5/4

Hotton : 12/4

Habay-la-Neuve : 17>19/4

Houffalize : 1>2/8

HET CARNAVAL VAN LA ROCHE SLUIT AAN BIJ DE TRADITIE

Het Carnaval van La Roche is u niet bekend? Hoog tijd om uw licht op te steken bij Benoît Bourivain, de man achter deze festiviteiten. Wedden dat u meteen beslist om een bont weekend lang mee te feesten met een hele menigte die door het dolle heen is.

Benoît werd in La Roche geboren. Dat hij van zijn streek houdt, zal iedereen geweten hebben. *“La Roche is voor mij de mooiste stad van België. De Ardennen zijn echt een stukje paradijs, waar de mensen nog weten wat gastvrijheid is. Ardenners hebben een sterk karakter en zijn niet bang om de handen uit de mouwen te steken.”*

Hij is trots op zijn herkomst en vertelt ons honderduit over een evenement dat geen enkele inwoner van La Roche wil missen: *“Het Carnaval van La Roche ontstond 42 jaar geleden. Ik weet het nog goed. We zaten op een winters avondje samen met vrienden, toen één van hen het voorstel opwerpte om carnaval in onze stad te vieren. Wat eerst maar een gewoon idee was, groeide al snel uit tot een heus epos. Vandaag is het Carnaval van La Roche een must in Belgisch Luxemburg. Mensen komen uit heel België en zelfs uit de buurlanden om mee te doen aan het feest: de stoet, de gemaskerde bals, de ‘Cochonnailles’ (proeverijen van varkensvlees in al zijn vormen). Als ambassadeurs van het carnaval hebben wij een heel belangrijke sociale rol. We willen mensen die een anders maar grijs bestaan leiden,*

omringen met licht en liefde. Het is belangrijk om samen te komen om te feesten, op voet van gelijkheid. Als ik de ogen van de kinderen zie glinsteren, geeft me dat veel voldoening.”

DE TYPISCHE CARNAVALTRADITIES

Het Carnaval van La Roche evolueerde en spiegelde zich aan het voorbeeld van het typisch “Rijns” festival van de Oostkantons. Elk jaar kiest het comité achter gesloten deuren een prins die op zaterdagmiddag aan de voet van het feodaal kasteel aan het volk zal voorgesteld worden. Tijdens de kroning geeft de uittredende prins de fakkel door aan zijn opvolger die hoog op het perron van het stadhuis een toespraak houdt

De volgende dag gaat een stoet van praalwagens en banda's uit, die de stad in een feestelijke sfeer dompelt, echt een lust voor het oog. *“Wij nodigen graag groepen en wagens uit de Oostkantons uit, want dat zijn carnavalsvierders bij uitstek”.*

Nog een concept dat uit oostelijk België overwaaid, is de ‘Avond van de Prinsen’. Die avond zet de carnavaltijd in La Roche in. Lokale

amateur-humoristen geven dan met de nodige zelfironie hun eigen kijk op de markante gebeurtenissen die zich het voorbije jaar in en rond La Roche voordeden.

“Tradities zijn erg belangrijk”, vertrouwt Benoît Bourivain ons toe. “We moeten dus die fakkel van de traditie doorgeven, zodat ook de volgende generaties ze blijven koesteren. We merken trouwens dat honderden jongeren gehecht blijven aan hun wortels. Elk jaar komen ze massaal terug naar La Roche, om hun kindertijd weer te beleven als het ware.”

Het comité organiseert niet enkel het carnavalweekend, maar richt ook al jaren “Les Cochonnailles” in. Dit middeleeuws festijn speelt zich af in de ruïnes van het feodaal kasteel van La Roche. Heel wat sympathisanten van het carnaval van La Roche en ook tal van bezoekers gaan er elk jaar lekkers proeven. Purnalet (likeur van sleedoorn), lokale bieren en varken aan het spit ... allemaal in een feestelijke en ontspannen sfeer. De volgende afspraak is op zaterdag 21 februari 2015 (voorverkoop in het Syndicat d'Initiative).

“Tradities zijn levensbelangrijk voor het lokaal, regionaal en verenigingsleven en voor onze mooie provincie Luxemburg”

FEEST IN DE ARDENNEN

EEN MILIEUVRIENDELIJK, VEILIG

EN VOOR IEDEREEN TOEGANKELIJK CARNAVAL

Het Carnaval van La Roche, dat is vier dagen gekte, samen plezier maken en ontspannen, in alle veiligheid. De kleinsten kunnen zich op woensdagmiddag uitleven tijdens het 'Kinderbal'. De grootsten worden weer kind tijdens het gemaskerd bal, op traditionele en typische deuntjes. Op zondag komen ze allemaal samen voor de stoet, die de kroon zet op het hele gebeuren. Die schitterende praalwagens en kostuums zorgen voor een prachtig schouwspel.

“Ons carnaval is trouw aan zijn faam. Het is milieuvriendelijk, veilig en voor iedereen toegankelijk. We willen de avondvoorstellingen ook democratisch houden. Wie verkleed is, mag gratis binnen.”

www.carnavaldelaroche.be

DE GESCHIEDENIS VAN DE MARIONET, DE ONBETWISTE MASCOTTE VAN HET CARNAVAL VAN LA ROCHE

Tijdens de Eerste Wereldoorlog vroegen de Duitsers, die de gewoonte hadden om carnaval te vieren, een staakt-het-vuren om het feest te vieren. Ironisch genoeg kwamen de strijders buiten met marionetten en niet met bajonetten. Zo werd de marionet het symbool van vrede en maakt sindsdien deel uit van de folklore.

HET 'CARNAVAL DU SOLEIL' OP DUIVELSE ZOMERRITMES...

GEBOORTE VAN EEN CARNAVAL

ALS GEEN ANDER

Marc Knoden, één van de stichters van het 'Carnaval du Soleil' van Houffalize, en Sylvie Dislaire, de huidige voorzitter, leggen ons uit waar ze de mosterd voor dit zomerse gebeuren haalden: *"Jarenlang hebben wij een toeristische decatlon georganiseerd. De teams namen deel aan een steden-spel om daarna door de stad te trekken op een wagen die ze zelf hadden ontworpen. Dat evenement doofde echter jaar na jaar uit. De leden van de toeristische dienst wilden het nieuw leven inblazen, maar wel de datum en de stoet van de wagens behouden. En zo ontstond het Carnaval van Houffalize in 2001. We hoopten dat de naam 'Carnaval du Soleil' ons geluk zou brengen en dat was ook zo. Ieder jaar weer straalt de zon volop. We hebben maar één keer regen gehad."*

Het 'Carnaval du Soleil' vindt elk jaar drie dagen lang plaats begin augustus. Op vrijdag is er een grote muziequiz, in kostuum, waar iedereen mag aan meedoen! Dan gaat het feest verder met de kroning van de Zonnekoning en zijn Carnavalprinses, gevolgd door vuurwerk en een dansavond. De feestelijkheden worden op zondag afgesloten met de grote kleurige stoet door de straten van Houffalize. De bezoekers kunnen dan hun ogen de kost geven aan de kleurige fanfares van de bovenste plank.

"We mogen wel zeggen dat ons Carnaval een succesverhaal is. We zijn trots dat het concept zo goed

aansloeg. Dergelijk succes verwachten we niet eens. Het aantal toeschouwers en deelnemers blijft toenemen. Momenteel komen zowat 5000 mensen met ons mee feesten. De toeristische impact is buitengewoon. Hotelinfrastructuren zoals Ol Fosse d'Outh stellen speciale arrangements samen voor de gelegenheid. Ook de kampeerterreinen verwelkomen gezinnen en zelfs heel wat jongeren die hier samen drie dagen komen feesten."

DE VOORDELEN VAN

HET 'CARNAVAL DU SOLEIL'

Op de vraag wat nu de grootste troef is van het carnaval van Houffalize, geven Marc en Sylvie een eensgezind antwoord: *"Zonder enige twijfel, de sfeer! Omdat het in volle zomer gevierd wordt, is de sfeer heel uitgelaten. De mensen zijn met vakantie en komen flaneren. De kinderen moeten niet naar school op maandagochtend, het is niet koud en de zon gaat pas laat onder. Ons carnaval breekt wel met de traditie van de Rijnse festivals en met de Laetare (halfvasten), maar dat belet niet dat de bezoekers hun mooiste pak aantrekken om helemaal in de carnavalsfeer te duiken. Nog een troef is de kwaliteit van de stoet. We maken er een erezaak van om wagens, groepen en fanfares van kwaliteit te*

kiezen. Het publiek laat ons trouwens weten dat ze erg tevreden zijn. Nog een voordeel is dat de festiviteiten zeer democratisch zijn. De toegang op zaterdag- en zondagavond is gratis. Alleen de stoet is betalend. Zo kunnen wij liefdadigheidsverenigingen steunen met een deel van de winst."

www.carnavaldusoleil.be

Voor Jean-Marie 1, Zonnekoning 2014, is het carnaval synoniem van feest, van weerzien en ontmoetingen. *"Het is een dolgek weekend. Ik heb me 's avonds dansend op het podium zo goed geamuseerd dat mijn broek scheurde (lacht)." Van haar kant vertrouwt Elodie, de prinses 2014, ons toe dat ze het een hele eer vond om Prinses te worden.*

HET CARNAVAL VAN FLORENVILLE

EEN FEEST VOL BLOEMEN!

Samuel Schloremberg, prins carnaval van Florenville in 2013, vertelt ons hoe hij zijn deelname aan de verkiezing beleefde: *"Ik zet mij al meer dan twintig jaar in voor het carnaval als lid van een groep. Dit jaar kozen we ons thema in oktober en sindsdien werken we hard om het uit te voeren. We komen elk weekend samen. In een heel jaar betekent dat veel uurtjes die we besteden aan de bouw van de wagen. De optocht is de kroon op al het werk! Tijdens het carnavalweekend bundelen alle lokale verenigingen de krachten met het comité. Het carnaval brengt veel vrijwilligers op de been. Het gaat vooral om amusement, het echt leuk vinden om samen dingen te doen! Vorig jaar werd ik tot Prins Carnaval verkozen. Ik ben best trots dat ik de stad op deze manier mag vertegenwoordigen. Het carnaval maakt deel uit van de tradities en omdat ik geboren en getogen ben in Florenville betekent die titel dus veel voor mij."*

Net als in La Roche vindt ook het carnaval van Florenville plaats op de vierde zondag in de Veertigdagentijd. Het tweede heeft de eer het oudste van Belgisch Luxemburg te zijn.

"Het Carnaval zal in 2015 aan zijn 65ste editie toe zijn. Ook al was dat aanvankelijk niet zo, maar het aparte is dat er op zondag bloemenwagens voorbijtrekken, net als muziekgroepen uit Zwitserland, Nederland, Frankrijk en soms zelfs Duitsland en zelfs de Antillen!"

www.carnaval-florenville.com

IN ROCHEHAUT-SUR-SEMOIS,
OP 15 KM VAN BOUILLON,
VINDT U DIT PARADIJS
VOOR EEN GESLAAGDE DAG
OF MEERDAAGS VERBLIJF

HOTEL-RESTAURANT
TAVERNE DE LA FERMETTE
ARDEENSE WINKEL
SEMINARIEZALEN
DIERENPARK • LANDBOUWMUSEUM

OM LEKKER TE ETEN

... in het gastronomische restaurant van
« **L'Auberge de la Ferme** »

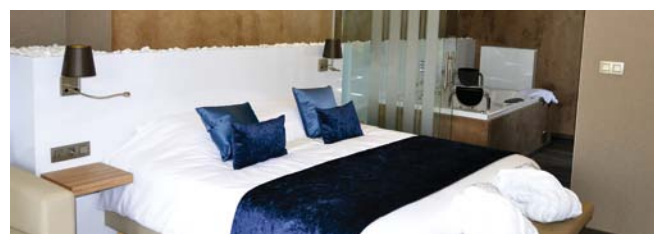
...in de taverne met streekproducten en een typisch Ardens decor

« **La Taverne de la Fermette** »

OM RUSTIG TE SLAPEN

... in ons hotel van
« **L'Auberge de la Ferme** »

...andere overnachtingsmogelijkheden zijn :

De 3 vakantieëgtes
"Les Tilleuls"

De 2 appartohotels
"Le Séchoir à Tabac"

De hotelchalet
"Le Chalet"

OM TE ONTDEKKEN

...de oude ambachten
van de Ardennen aan de hand
van twintig taferelen

« **L'Agri-Musée** »

...bezoek met het toeristische
treintje het dierenpark
met meer dan 40 in- en
uitheemse diersoorten

« **Entre Ferme et Forêt** »

...onze streek- en ambachtelijke
producten uit Luxemburg in

« **La Boutique
Ardennaise** »

PROFITEER VAN ONZE THEMAPRIJZEN,
MAAND NA MAAND!

Denken al uw verblijven voor 2015 te reserveren :
beschikbaarheden en informaties
op www.aubergedelaferme.com of op de 061/46.10.00

Voor elk pakket krijgt u een cadeau aangeboden!

Herbronnen in ORVAL en HURTEBISE

Het lijkt wel alsof er in onze westerse samenleving niet veel tijd en ruimte meer is om geloof praktisch te belijden. Nochtans zijn er ook vandaag nog heel wat pelgrims. De moderne bedevaarder trekt naar religieuze plekken, zoals kloosters. Die instellingen ademen geschiedenis en blijven intrigeren. Het beeld van de teruggetrokken gemeenschap die zich afsluit voor de wereld klopt wel niet meer helemaal. Monniken en kloosterzusters bieden een gastvrij onthaal voor al wie zich even wil bezinnen. Broeder Bernard-Joseph en zuster Marie-Raphaël openen voor ons de deuren van hun oase van rust.

Weer leren stil en traag zijn in HURTEBISE

Zuster Marie-Raphaël ontvangt al enkele jaren de gasten van het klooster Onze-Lieve-Vrouw van Hurtebise. Ze is afkomstig van Vlaams-Brabant, maar kwam in 1988 onder de betovering van deze plek. Ze besloot om hier haar persoonlijke relatie met God verder uit te bouwen. Zij vertelt ons over haar dagelijkse taken.

“Wij doen niet aan toerisme in de gebruikelijke zin van het woord. Hier onthalen we mensen, al dan niet gelovigen, die op zoek zijn naar innerlijke vrede. Het is zeker niet de bedoeling om te concurreren met het logiesaanbod in de streek. Wij merken dat mensen alsmaar vermoeider zijn. Ze leven in een wereld vol lawaai en staan erg onder druk. In het hart van de weelderige natuur van Belgisch Luxemburg zijn er nog veel ongerepte en vredige plekken. Stilte wordt dan een luxe, die toch niets kost. Dat moet je beschermen, koesteren en daarvoor is onze omgeving ideaal.”

De evolutie van de religieuze gastvrijheid

Het klooster van Hurtebise bestaat sinds 1939. Vroeger was het een uitgestrekt plattelandscomplex. Er vestigde zich een gemeenschap van benedictinessen die zich vooral toelagde op het gebed en gastvrijheid, volgens de regel van Benedictus zelf. De gasten komen alleen, met twee of in groep, om zich enkele dagen lang te herbronnen.

“Sinds enkele jaren komen er meer en meer Vlamingen en ook agnosten en atheïsten hier uitblazen. De mensen weten dat ze allemaal op dezelfde manier zullen onthaald en behandeld worden, ongeacht hun filosofie. Hun levensroute en hun gedachtewereld sluiten aan op de onze. We kregen in het klooster trouwens ook al moslims en zelfs Tibetaanse boeddhisten over de vloer, die hier bijvoorbeeld nader kennis komen maken met de christelijke principes.”

Allerlei drijfveren

Zuster Marie-Raphaël merkt vooral twee einddoelen bij de gasten. Een aantal wil het eigen geloof verdiepen en contact leggen met de kloosterzusters. Met zeventien zijn ze nog. Twee ervan staan in voor het onthaal van de gasten. *“We kunnen ook rekenen op vrijwilligers om dit onthaal en ieders persoonlijkheid in goede banen te leiden.”*

De meeste gasten komen naar hier om weer te leren omgaan met stilte, om weer te bidden. Lezen, schrijven, wandelen, studeren, bezinnen zijn evenveel manieren om dat doel te bereiken.

Om iedereen te helpen om hier in een serene sfeer te vinden wat ze zoeken, peilt zuster Marie-Raphaël bij elke gegadigde vooraf naar diens spirituele zoektocht en verwachtingen. *“Een beweegreden die vaak naar boven komt, is de nood aan herbronning. Bijgevolg gelden er enkele basisregels zoals wederzijds respect, onderlinge hulp en gezelligheid aan tafel.”*

Nieuw in Hurtebise

“Naast het klassieke onthaal in volpension in één van de dertig kamers van het klooster, werden andere gebouwen gerenoveerd om meer autonome nieuwe logeeralternatieven te kunnen aanbieden. Enerzijds een afgelegen hoeve met een slaapzaal en een keuken voor jeugdbewegingen. Anderzijds nieuwe ermitages voor mensen alleen of stellen om uit te rusten. Wij stellen ons ook open voor de buitenwereld. Enkele keren per jaar worden lezingen en activiteiten voor volwassenen en kinderen georganiseerd, die wel altijd verband houden met de liturgie.”

Wat denken de jongeren van deze plek? Nathanaël, van het instituut 'Le Tremplin' uit Moeskroen, dat te gast is in Hurtebise, vertelt het ons.

"Ik zit in het vierde jaar tuinaanleg en tuinbouw en was hier al eerder voor een stage. Een week lang helpen we de zusters met het onderhoud van hun tuin en de omgeving van het klooster. Ze zijn erg vriendelijk en het is er aangenaam werken. Het religieuze aspect stoort mij helemaal niet. Sommigen wonen de diensten bij, maar iedereen gaat wel naar de avondwake."

Gesprek met Jacques Delcourt, diaken en docent godsdienst aan het Institut du Sacré-Cœur van Barvaux.

"Ik organiseer al meer dan 30 jaar retraites en ik ga ook naar gebedslocaties met anders-gelovigen. De sfeer en aanpak verschillen erg. De kinderen zijn veel dynamischer en actiever. Ze zoeken eerder toenadering tot elkaar dan dat ze hun geloof willen belijden. Die plekken maken meestal heel wat gevoelens los. Ze zijn die sfeer van stilte en introspectie niet meer gewoon. Tijdens deze retraites kunnen ze andere manieren ontdekken om hun leven op te bouwen."

Saint-Hubert - B2

MONASTÈRE NOTRE-DAME D'HURTEBISE

rue du Monastère
B-6870 Saint-Hubert
+32 (0)61 61 11 27
hurtebise.accueil@skynet.be
<http://users.skynet.be/hurtebise>

ORVAL, een verademing

Geboren Namenaar broeder Bernard-Joseph leidt nu al 44 jaar een leven van gebed en noeste arbeid in het klooster van Onze-Lieve-Vrouw van Orval. *“Wie in het klooster gaat, blijft er ook. Dat is een verbintenis voor het leven en je schiet echt wortel in een gemeenschap, op een plek.”*

In het klooster van Orval resten nog twaalf monniken van de ruim veertig in de jaren zeventig. Er komen echter nog veel mensen naar de abdij, gewoon voor een bezoekje of om zich enkele dagen terug te trekken op deze prachtige plek. Broeder Bernard-Joseph, die instaat voor het onthaal, noteert jaarlijks 11.000 tot 12.000 overnachtingen.

“Gastvrijheid was altijd al belangrijk hier, maar de concrete invulling evolueerde wel sterk. Vroeger liet de abdij alleen mannen toe, maar sinds de jaren zestig zijn ook vrouwen en scholen welkom. Vandaag nemen schoolgroepen, priesters uit de buurt, stellen, mensen alleen of groepen van bepaalde instellingen contact met ons op met de vraag of ze hier eventjes rust mogen komen zoeken. Ze komen uit heel België en zelfs de rest van de wereld (vooral Frankrijk, maar ook het Groothertogdom, Australië, Italië, de Verenigde Staten enzovoort). Ons publiek is vandaag veel diverser dan vroeger. Iedereen is welkom, ongeacht geslacht, nationaliteit of zelfs geloofsovertuiging. Wat telt, is hun spirituele ingesteldheid. Vorige week kregen we trouwens het bezoek van een gesluierde moslima. Ze kwam alleen, om even afstand te kunnen nemen. Ze kwam niet om te bidden, maar om te genieten van de schoonheid van deze plek.”

Respect en stilte, voorwaarden voor een geslaagd verblijf

Laten we duidelijk zijn, de abdij van Orval is geen uitvalsbasis om zuidelijk Belgisch Luxemburg te verkennen. Broeder Bernard-Joseph beklemtoont dat ze hier niet aan toerisme doen. Een verblijf in het klooster doet de Ardennen wel anders beleven, maar moet vooral aanzetten om na te denken over het eigen leven en de eigen persoonlijkheid.

“Wij geven voorrang aan gasten die hier in stilte willen komen nadenken. Elke instelling heeft zijn eigen kenmerken en regels. Zo wordt er in Orval in stilte gegeten. Het vraagt even tijd om helemaal tot rust te komen en te ‘af te koppelen’ om aan onze levenswijze te wennen. De ene kan dat al vlotter dan de andere. De gasten moeten de erediensten niet bijwonen, maar we vragen wel respect voor elkaar en voor de harmonie van de site. Sommigen komen om de balans van hun leven op te maken, andere willen grondig nadenken over een bepaalde beslissing of, en dat komt meer en meer voor, om even alle stress af te schudden. Omdat onze prijzen laag zijn, toetsen we eerst de beweegredenen van elke aanvrager. Wij willen enkel die mensen ontvangen die het echt nodig hebben. Velen komen trouwens terug.”

Villers-devant-Orval - B4

HÔTELLERIE DE L'ABBAYE D'ORVAL

Orval, 1
B-6823 Villers-devant-Orval
+32 (0)61 32 51 10
accueil@orval.be
www.orval.be

Een andere verblijfs optie: het chalet

"Mensen kunnen bij ons ook logeren in het chalet, een soort van slaapzaal. Gezinnen en groepen kiezen meestal deze optie. De voorwaarden op het vlak van stilte en dagindeling zijn wat minder streng. De bewoners moeten zelf koken en eten dus niet samen met de anderen. Sommige jongeren vinden deze optie ook een goed alternatief omdat ze dan meer dingen samen kunnen doen."

Een dag in het klooster

Ontbijten, met zelfbediening, kan hier tussen zes en negen. De gasten organiseren hun dag zoals ze willen. Ze kunnen deelnemen aan de gebedsdiensten, vijf keer per dag, de ruïnes bezoeken, al wandelend mediteren, lezen, gezelschapsspelen spelen, enzovoort.

"Wij respecteren de gemeenschap en vooral wat iedereen graag wil. Wie raad wil, kan met een broeder praten. Sommige helpen ons ook met het onderhoud van het klooster. Wij vinden het altijd erg boeiend om mensen van buiten te ontmoeten en banden met ze te smeden."

★★★★
AUBERGE D'ALSACE
HÔTEL DE FRANCE

PROMOTIONS TOUTE L'ANNÉE

30 CHAMBRES SPACIEUSES,
 AVEC BAIN OU DOUCHE,
 SÈCHE-CHEVEUX, WC PRIVÉ,
 ASCENSEUR, WIFI, TV, MINI BAR.

SÉMINAIRES
 ACCUEIL DE GROUPE
 PENSION & DEMI-PENSION
 FORFAITS MID-WEEK
 SALLE AGRÉABLE POUR LES AUTOCARISTES
 AMBIANCE FAMILIALE
 SALLE DE JEUX POUR ENFANT

PROMOTIES GEDURENDE HET HELE JAAR

30 RUIME KAMERS MET BAD EN
 DOUCHE, HAARDROGER, PRIVÉ WC,
 LIFT, WI-FI, TV EN MINI BAR

SEMINARIES
 OPVANG VAN GROEPEN
 VOL PENSION & HALF PENSION
 MID-WEEK ARRANGEMENTEN
 AANGENAME ZAAL VOOR AUTOCARCHAUFFEURS

FAMILIALE SFEER
 SPEELZAAL VOOR KINDEREN

FAUBOURG DE FRANCE 1 & 3 — B-6830 BOUILLON

TÉL. 00 32 (0) 61 46 65 88 - 00 32 (0) 61 46 60 68 — FAX. 00 32 (0) 61 46 83 21

MAIL : INFO@AUBERGEDALSACE.BE

WWW.AUBERGEDALSACE.BE — WWW.HOTELDEFRANCE.BE

BELGIQUE

BELGIË

Une solution de mobilité à la demande
 dans les communes d'**Arlon, Durbuy,**
Hotton, Paliseul, Rendeux et Tellin

FlexiTEC en pratique:

1. J'appelle (au moins 24h à l'avance) ^{*1}

- L'opérateur recherche la meilleure solution de déplacement
- Le cas échéant et si possible, la course FlexiTEC est réservée

2. Je voyage

- Je suis embarqué à l'adresse de mon choix
- Je fais éventuellement de petits détours pour embarquer d'autres clients

3. J'arrive à destination

- Je suis déposé à un arrêt TEC
- Je continue éventuellement en bus ou en train ^{*2}

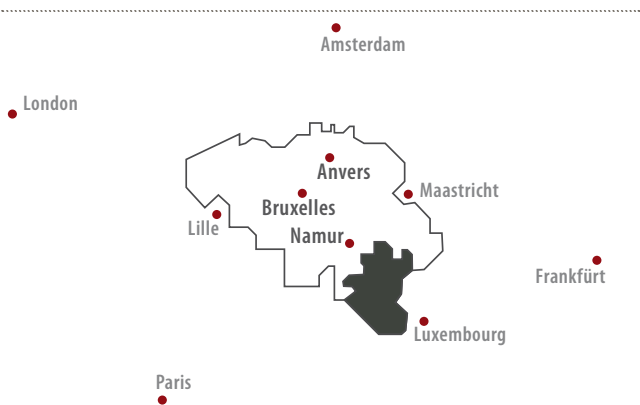
^{*1} Pour les communes d'Arlon et Paliseul: **063/211.748**

Pour les communes de Durbuy et Hotton: **086/219.640** - Rendeux **0496/86.82.46** - Tellin: **0495/80.71.83**

^{*2} L'origine ou la destination du trajet comprend obligatoirement un arrêt TEC de la commune. Les trajets se font uniquement sur le territoire de la commune.

Tarifs et conditions principales d'utilisation du FlexiTEC sur infotec.be,
 rubrique ME DÉPLACER/Solutions de mobilité.

TEC
 NAMUR-LUXEMBOURG

Op deze kaart vind je de locaties die aan bod komen in de verschillende artikels van dit nummer. Elk artikel heeft een referentiecode (bv. Manhay C1) die het zoeken vergemakkelijkt.

IN HET VOLGENDE NUMMER

.....

DOSSIER

DE MESA. TUSSEN HERINNERING EN DUURZAAM TOERISME

De zeer populaire Europese Mars van Herdenking en Vriendschap (MESA) loopt door de mooiste Ardense landschappen. Deze mars is een initiatief van het prestigieuze regiment van de Ardense Jagers. Wie zijn ze? Vanwaar de naam? Welke rol hebben ze vandaag?

CHINY, LAND VAN VERTELLINGEN EN LEGENDES

In juli trekt Chiny zijn mooiste denkbeeldige pak aan. Het is dan gezellig druk in de straatjes van dit schilderachtige dorp en groot en klein duiken in een wondere wereld. Een ontmoeting met de mensen die het Vertelfestival volop beleven ...

TUF TUF DOOR HET PLATTELAND

We nemen u mee langs de Aisne, op de klank van de dieselwagens en de voertuigen die al meer dan 40 jaar met veel zorg worden gerestaureerd door een bende fervente fans van de buurttram. En maar goed dat ze er zijn. Klaar voor een nostalgisch reisje? Instappen dan maar!

DE TRAIL, EEN OP EN TOP ARDENSE DISCIPLINE

De trail, die alsmaar meer aanhangers krijgt, kan beschreven worden als een wedloop langs paden en weggetjes. Met hun golvend reliëf en prachtige landschappen zijn de Ardennen een ideale omgeving voor trailers om hun discipline te beoefenen.

